

mosty

VÁCLAV KRÁSA:
HLAVNÍM TÉMATEM
DALŠÍHO OBDOBÍ BUDE
ŘEŠENÍ ÚNOSNOSTI
RŮSTU NÁKLADŮ PRO OZP

MOSTY 01 | 2022

01

9 771805 956007

MODERNÍ PORTÁL PRO OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

PRÁCE PRO ZP.cz

- uplatnění OZP na trhu práce
- pomoc firmám při výběru zaměstnanců
- informace z oblasti legislativy
- chráněné dílny
- vzdělávání

NEZAVÍREJTE SE MEZI ČTYŘI STĚNY

Vážení čtenáři,

dostává se Vám do rukou první letošní číslo časopisu MOSTY. Nejprve mi dovolte, abych Vám za všechny spolupracovníky, kteří časopis připravují, popřál všechno nejlepší do roku 2022, hlavně pevné zdraví a spokojenost. Letošní rok jsme opět začali s koronavirem, ale nejsme v nouzovém stavu tak jako loni a věřím, že průběh onemocnění nebude natolik závažný a že se nám všem podaří tuto nemoc zvládnout. V legislativní oblasti Vás informujeme o změnách zákonů, které vstoupily v účinnost od 1. 1. 2022 a týkají se i problematiky zdravotního postižení. Samozřejmě jde také o legislativní řešení velkého růstu cen energií a novelu vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádí zákon o sociálních službách. Představujeme Vám činnost Poradny NRZP ČR a přinášíme rozhovor s panem JUDr. Petrem Schweinerem, který je poradcem již mnoho let. Informujeme Vás o přípravě předávání cen NRZP ČR MOSTY, které se letos uskuteční až květnu v Hradci Králové. Rád bych Vás upozornil i na závěrečnou část výzkumu ombudsmana o zaměstnávání OZP a v čísle najdete také všechny tradiční rubriky.

Přeji Vám pěkné dny s časopisem MOSTY.

OD NOVÉHO ROKU VSTOUPILY V PLATNOST ZMĚNY NĚKTERÝCH ZÁKONŮ

4

Václav Krása Od Nového roku vstoupily v platnost změny některých zákonů	4
Václav Krása Hlavním tématem dalšího období bude řešení únosnosti růstu nákladů pro OZP	6
Václav Krása Zpráva o výzkumu zaměstnanosti OZP (závěrečná část)	8
Miloš Kajzrlík Národní abilympiáda je ve stadiu příprav	10
Václav Krása Hradec Králové se těší na udílení cen Mosty	12
Petr Štáhlavský Cestovat bez bariér je možné 35 let	16
Václav Krása Každý den jsme schopni pomáhat, říká výkonná ředitelka charitativního projektu Patron dětí Edita Mrkousová	22
Zuzana Tvrďá Vašík potřebuje nový vozík, aby mohl jezdit na procházky bez bolesti	24
Linda Štuchartová Expo 2020 v Dubaji aneb Návštěva země, kde jsou OZP označovány za lidi s odhodláním	25
Adéla Karbanová Nechceme, aby u nás lidé prohrávali všechny své peníze, říká v rozhovoru pro Mosty ředitel společnosti GELP Pavel Zákavský	28
Pavel Tesař Pomoc při cestování vlakem poskytovaná Správou železnic	32
Pavel Tesař Na české železnici přibýly desítky snadno přístupných nádražních budov	34
ERÚ: Nová práva spotřebitelů v energetice	36
© Automobiles Peugeot Peugeot s novou tvář	38
Jitka Lišková, Pavlína Špačková Do projektu na podporu zaměstnávání v ostravské aglomeraci se zapojilo více než sto osob se zdravotním postižením	39
Romana Žatecká Vladimír Finsterle: Chci vrátit lékárníkům prestiž a pacientům usnadnit život s nemocí	42
Sabrina Plisková Pomáhat je přirozené nejen v rámci rodiny, říká v rozhovoru pro Mosty radní Prahy 13 Aneta Ečeková Maršalová	46
Ivana Julínková Představení činnosti Poradny NRZP ČR	48
Sabrina Plisková Petr Schweiner: Lidé s Poradnou NRZP ČR nejčastěji řeší invalidní důchody	49
Petra Černá, Eva Pernicová Okénko do poraden NRZP ČR	52
Radka Svatošová Naučte se zpracovávat léčivé bylinky – 4. část	54
Miloš Kajzrlík Symbolické ocenění za chvályhodné počínání	56

OD NOVÉHO ROKU VSTOUPILY V PLATNOST ZMĚNY NĚKTERÝCH ZÁKONŮ

Vážení čtenáři, se začátkem roku vstupují v účinnost mnohé novely zákonů a není tomu jinak ani v letošním roce. Od 1. ledna 2022 vstoupilo v účinnost velké množství nových zákonů a vyhlášek. Vybrali jsme ty nejdůležitější, které se nejvíce dotýkají problematiky zdravotního postižení.

Novela zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění

Novela zákona o nemocenském pojištění přinesla změny zejména v otázce ošetřovného a nároku na otcovskou. Nově mohou čerpat krátkodobé ošetřovné i blízcí příbuzní, kteří nebydlí s nemocným v jedné domácnosti, ale pouze se o něj po dobu nemoci starají. Mezi tyto osoby patří např. prarodiče, sourozenci, rodiče manželů atd. Na dlouhodobé ošetřovné by díky změnám mělo dosáhnout více lidí. Po novele se podmínka nároku na dlouhodobé ošetřovné spočívající v hospitalizaci nemocného zkrátila ze sedmi kalendářních dní na čtyři. V případě nevyčísleně nemocných odpadla podmínka hospitalizace úplně.

Dále se prodloužila otcovská podpůrčí doba z jednoho na dva týdny. Novela také prodloužila období, ve kterém může otec nastoupit na otcovskou, a to za situace, kdy je novorozenec během prvních šesti týdnů života hospitalizo-

ván. O tuto dobu se prodloužilo období, kdy může nastat nástup na otcovskou dovolenou.

Změny v důchodovém pojištění

Od 1. ledna 2022 došlo ke zvýšení důchodů přiznaných před tímto datem. Základní výměra důchodů se zvýšila o 350 Kč na 3 900 Kč měsíčně. Procentní výměra všech druhů důchodů se zvýšila o 1,3 % jejich výše. Procentní výměra všech druhů důchodů dále vzrostla o dodatečnou částku 300 Kč. Pokud má důchodce nárok na výplatu více důchodů, tato částka náleží pouze k důchodu, který se vyplácí v plné výši. Došlo i ke změně okamžiku, od kterého náleží navýšení důchodu. Nově navýšení náleží již od 1. 1. 2022, nikoliv až od splátky důchodu splatné v lednu. To znamená, že v lednu 2022 dostali někteří příjemci důchodů doplatek od 2. 1. 2022 do data výplaty jejich důchodů. Novela k začátku letošního roku počítá s navýšením důchodů nad zákonnou valorizaci o 300 Kč. Tento trvalý bonus je stejně vysoký pro všechny, bez ohledu na to, jaký důchod pobírají. Dostávají ho ale jen ti, kteří penzi pobírají už k začátku roku 2022. Lidé, kterým bude dávka přiznána později, na navýšení nedosáhnou. Průměrná penze by tak v letošním roce měla se započtením dodatečného zvýšení vrůst pravděpodobně o více než 800 Kč.

Změny v zákoně č. 329/2011 Sb., o dávkách pro osoby se zdravotním postižením

Od 1. ledna 2022 došlo v oblasti dávek pro osoby se zdravotním postižením (OZP) a průkazů pro OZP ke zjednodušení a zpřesnění některých postupů a řízení. Celý proces tak je mnohem efektivnější a adresnější jak pro klienty, tak pro Úřad práce ČR. Změny zavedla novela zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením.

Příspěvek na zvláštní pomůcku

Od Nového roku se seznam klientů, kteří mohou (při splnění všech zákonem stanovených podmínek) získat příspěvek na pořízení motorového vozidla a na speciální zádržný systém, rozšířil též o okruh osob s poruchou autistického spektra, dále s těžkým funkčním postižením, s opakovanými závažnými a objektivně prokázanými projevy autoagrese nebo heteroagrese, jež přetrvávají i přes zavedenou léčbu. Výše tohoto příspěvku může dosáhnout až 200 tisíc korun v závislosti na příjmu žadatele a společně posuzovaných osob. Novela zákona zároveň zavedla jednodušší postup v případech, kdy žadatel koupil motorové vozidlo ještě předtím, než o dávku požádal. Skončila tedy dosavadní praxe, kdy ÚP ČR poskytl klientovi celý příspěvek, a pokud ten

pořídil auto za nižší cenu, vyčíslil mu ÚP ČR přeplatek, který příjemce musel úřadu vrátit. Nově Úřad práce ČR vyplatí příspěvek pouze ve výši pořizovací ceny vozidla. Tím se celý proces zefektivnil.

Další skupinou OZP, jež nově dosáhne na příspěvek na zvláštní pomůcku (např. na pořízení schodišťové plošiny, stropního zvedacího systému), jsou také osoby s těžkou demencí, které jsou odkázány na mechanický vozík, nebo OZP s těžkou demencí provázenou geriatrickou křehkostí a imobilitou. Novela zároveň zavedla sankční opatření, jehož cílem je zajistit ještě větší efektivitu nakládání se státními prostředky. Pokud příjemce příspěvku na zvláštní pomůcku poskytnuté peníze (nebo jejich část) nepoužije na nákup pomůcky nebo pomůcku nevyužívá po zákonem stanovenou dobu a opakovaně s ÚP ČR nespolupracuje, musí celý vyplacený obnos vrátit.

Příspěvek na mobilitu

Také v případě příspěvku na mobilitu došlo od Nového roku ke zjednodušení

administrativy při zastavení a obnovení výplaty dávky z důvodu hospitalizace. Dosud o daném úkonu vydával ÚP ČR vždy písemné rozhodnutí. Nově příjemce dávky obdrží pouze písemné vyrozumění. Klient si však může v případě zájmu požádat i o vydání písemného rozhodnutí. U příspěvku na zvláštní pomůcku i příspěvku na mobilitu se rozšiřuje seznam osob, které mohou při jednání s ÚP ČR zastupovat dospělou OZP, jež není schopna kvůli duševní poruše samostatně právně jednat a nemá jiného zástupce. Tím se může nově stát také člen domácnosti, např. její potomek, rodič, prarodič, sourozenec, manžel nebo partner, popřípadě osoba, která s příjemcem dávky žije ve společné domácnosti alespoň tři roky. Ke vzniku zastoupení je nutné doložit schválení soudu.

Průkaz osoby se zdravotním postižením

Nově se vymežil okruh zdravotních postižení, u nichž je nárok na průkaz OZP bez časového omezení. Pokud tedy skončí platnost průkazu (plastové karty), není u těchto osob znovu

posuzován jejich zdravotní stav. Úřad práce vydá pouze nový doklad (plastovou kartu) na další období. Tím se vše zjednoduší a zrychlí. ÚP ČR navíc držitele průkazu OZP písemně informuje o končící platnosti jejich dokladu, a to 90 dní před jeho vypršením. Upozornění obdrží klienti běžným dopisem (nikoli do vlastních rukou). Současně se dozví, jestli se mají dostavit pouze k výměně průkazu (plastové karty), nebo zda končí i doba nároku na průkaz, a je tedy potřeba podat novou žádost o jeho přiznání.

Změny v zákoně č. 108/2006 Sb., o sociálních službách

Od ledna 2022 se sjednotila výše příspěvku na péči bez ohledu na to, jaký typ péče jeho příjemce ve stupni závislosti III nebo IV skutečně využívá. Do 31.12.2021 úřady vyplácely nižší částku příspěvku lidem, kteří pobývali v zařízení sociálních služeb, dětském domově nebo třeba speciálním zdravotnickém zařízení, jako jsou hospice. Naopak vyšší částku pak dostávali lidé, kterým pomáhali takzvaní neformální pečující nebo terénní sociální služba. ■

HLAVNÍM TÉMATEM DALŠÍHO OBDOBÍ BUDE ŘEŠENÍ ÚNOSNOSTI RŮSTU NÁKLADŮ PRO OZP

Vážení čtenáři,

rok 2022 je pro Národní radu osob se zdravotním postižením ČR poměrně významným rokem, protože koncem května budou voleni noví představitelé spolku, a to jak na celostátní úrovni, tak na úrovni jednotlivých krajů. Je to pravidelná obměna ve vedení NRZP ČR a také příležitost zamyslet se nad tím, co se nám podařilo, ale také nad tím, jaké priority bychom měli v příštím období prosazovat.

Minulé období bylo poznamenáno dvěma roky epidemie covidu-19, která významným způsobem ovlivnila život nás všech. Přesto se nám podařily některé dílčí věci, které z pohledu osob se zdravotním postižením mají velký význam. Prosadili jsme důležité změny při poskytování zvláštních kompenzačních pomůcek tím, že byly zvýšeny příspěvky a významně byl rozšířen soubor zdravotních postižení, na která je možné přiznat příspěvek na zvláštní kompenzační pomůcku. Současně jsme prosadili snížení administrativy při přiznávání průkazů osob se zdravotním postižením.

Podařilo se nám dosáhnout alespoň částečného zvýšení příspěvku na péči

a další úpravy v zákoně o sociálních službách, které zlepšují podmínky poskytování péče v domácím prostředí. Velkou pozornost jsme věnovali zpřístupňování prostředí, a to především v železniční dopravě, v městské dopravě, ale částečně i v meziměstské autobusové dopravě, a také jsme pokračovali ve zpřístupňování historických památek. Navázali jsme úzkou spolupráci s Ministerstvem dopravy, Českými drahami, se Správou železnic, s Národním památkovým ústavem a s mnoha dalšími. Dnes je situace taková, že nové vlaky se kupují již pouze bezbariérové, mnohá města mají zcela bezbariérovou dopravu a zároveň zavádějí i speciální

dopravu tzv. ode dveří ke dveřím, která usnadňuje dopravu lidem s nejtěžším zdravotním postižením. Již několikrát jsme organizovali návštěvu zpřístupněných památek, což lidé se zdravotním postižením velmi uvítali, protože konečně mohli navštívit místa, která vůbec neznali.

Podstatně méně se nám dařily změny především v oblasti podpory zaměstnávání lidí se zdravotním postižením na volném trhu práce. MPSV ČR v minulém volebním období prakticky rezignovalo na systémové změny v této oblasti, které neustále prosazujeme, přitom se jedná o jednu z klíčových oblastí pro lidi se zdravotním postižením. V současné době dochází i ke snižování podpory na trhu chráněné práce, což jsou chráněné dílny. Je to jeden z velkých úkolů do příštích let.

V oblasti vzdělávání bylo nejdůležitějším úkolem v uplynulém období udržet změny v inkluzivním vzdělávání na míře, které se nám podařilo v minulých letech dosáhnout. I přes výrazný růst počtů asistentů pedagogů a zpřístupňování škol nemohou ještě všichni studenti se zdravotním postižením studovat v běžných školách v tzv.

Nadcházející období má mnoho rizik, především kvůli politické situaci ve světě. Válečné události na Ukrajině a zdražování energií se promítnou do výrazného zvyšování cen bydlení i základních potravin a léků. Proto bude hlavním tématem řešení únosnosti růstu nákladů pro lidi se zdravotním postižením.

hlavním proudem. Dnes se však ukazuje, že u některých zdravotních postižení je tendence ponechat speciální vzdělávání, což někdy požadují i sami studenti.

V posledních měsících jsme řešili nejen problémy s covidem a dostupností léčby pro osoby se zdravotním postižením, ale také především zvyšování cen nájmu a energií, které zvláště tíživě dopadají na osoby se zdravotním postižením, často odkázané pouze na příjem důchodu. Je to velmi složitá věc a budeme se jí muset zabývat dlouhodobě.

Nové období, které je před námi, má mnoho rizik, a to především kvůli vývoji politické situace ve světě, která se nutně projeví na životě všech občanů v České republice. Válečné události na Ukrajině a zdražování energií se promítnou do výrazného zvyšování cen bydlení, ale i cen základních potravin a léků. Proto bude hlavním tématem prvních měsíců řešení únosnosti růstu nákladů pro lidi se zdravotním postižením, u nichž je vysoká míra pravděpodobnosti, že mají nižší příjmy než ostatní průměr populace. Iniciovali jsme, aby se MPSV ČR pokusilo řešit situaci lidí, kteří jsou převážnou dobou odkázáni na dýchací přístroje, tudíž jejich spotřeba elektrické energie je podstatně zvýšená a oni tím platí vyšší náklady za elektrickou energii. Tento rozdíl je

poměrně značný. MPSV ČR připravuje návrh, který by měl částečně kompenzovat náklady na zvýšenou spotřebu elektrické energie.

Musíme stále sledovat covidovou situaci, která zvláště tíživě dopadá na osoby se zdravotním postižením. Máme mnoho signálů o odkládání různých důležitých zdravotnických úkonů a tím i zhoršování zdravotního stavu mnoha lidí. Tito lidé jsou dlouhodobě v pracovní neschopnosti, nemají dostatečné příjmy a hrozí jim vážný sociální propad.

Zcela zásadní problém spatřujeme ve fungování posudkové služby, která je rozhodující pro přiznávání invalidních důchodů, příspěvku na péči, dávek pro osoby se zdravotním postižením a průkazů OZP. Jsme velmi nespokojeni se současnou úrovní posudkové služby. NRZP ČR má mnoho podnětů, kdy posudkoví lékaři rozhodují nepochopitelně a poškozují mnoho lidí. Panu ministru Marianu Jurečkovi jsme předložili náš návrh systémových změn v posudkové službě, který je založen na tom, že část agendy, a to především příspěvek na péči, dávky pro osoby se zdravotním postižením a průkazy OZP, by byla posuzována komisionálně bez posudkových lékařů, ale za účasti ergoterapeutů, sociálních pracovníků a lékařských zpráv ošetřujících lékařů.

Považujeme tuto věc pro následující období za zcela zásadní.

Nadále budeme pokračovat ve zpřístupňování prostředí, zlepšování kvality cestování lidí se zdravotním postižením tak, aby bezbariérová doprava fungovala i v menších městech a obcích. Na MPSV ČR začala pracovat komise pro zaměstnávání osob se zdravotním postižením, kde chceme prosadit naše záměry změn, které by zlepšily zájem zaměstnavatelů o pracovníky se zdravotním postižením na volném trhu práce.

NRZP ČR je již druhé období členem Pacientské rady a jsme současně členy Komise pro zdravotnické prostředky. Budeme se snažit zlepšit situaci při přiznávání zdravotnických prostředků. Chceme prosadit, aby pečující osoby mohly vykonávat péči svým klientům i po dobu jejich hospitalizace ve zdravotnickém zařízení. Cílem je zlepšit pomoc těmto osobám a zároveň uchránit pečující osoby od toho, že při delším pobytu klientů ve zdravotnickém zařízení je zastavována výplata příspěvku na péči a pečující osoby se náhle ocitnou bez jakýchkoliv prostředků. Budeme usilovat také o zlepšení podmínek odchodu do starobního důchodu u lidí, kteří dlouhodobě pečují o své blízké a dnes z tohoto důvodu pobírají nízké důchody.

Vážení čtenáři, v dalším období nás čeká mnoho práce a věříme, že ve spolupráci s vámi, členskými organizacemi NRZP ČR a s našimi spolupracovníky se nám podaří většinu úkolů splnit. Společně si přejme, aby se současná nebezpečná politická situace zklidnila, protože bez toho se nám nepodaří zlepšit život lidí se zdravotním postižením.

Přeji vám klidné následující měsíce.
Mgr. Václav Krása ■

ZPRÁVA O VÝZKUMU ZAMĚSTNANOSTI OZP (závěrečná část)

Vážení čtenáři, v uplynulých třech číslech časopisu Mosty jsme vás seznamovali s výzkumem veřejného ochránce práv, který byl prováděn pod patronací zástupkyně ombudsmana paní Mgr. Moniky Šimůnkové. Výzkum se zaměřoval na nalezení vhodného pracovního uplatnění a získání odpovídajícího zaměstnání

nání lidem s postižením. Z výzkumu vyplývá, že účastníci skupinových rozhovorů sdíleli vesměs negativní zkušenosti s Úřadem práce ČR. Setkali se s odrazováním od podání žádosti o zprostředkování zaměstnání anebo s neaktuálností pracovních nabídek, uveřejněných na internetových stránkách ÚP. Pokud ÚP odrazuje lidi s po-

jednal. Je možné, aby jednání na ÚP byla přítomna osoba, které člověk s postižením důvěřuje (rodinný příslušník, podpůrce, zástupce neziskové organizace), aby mohla průběh úředního jednání eventuálně dosvědčit. Právní řád dává lidem s postižením hned několik nástrojů k ochraně před nesprávným úředním postupem ÚP. Lidé mohou podat stížnost k řediteli/vedoucímu kontaktního pracoviště ÚP, způsob vyřízení stížnosti může dále přezkoumat MPSV. Proti nečinnosti (průtahům) při vyřizování žádosti o zařazení do evidence uchazečů o zaměstnání se lze bránit opatřeními proti nečinnosti, případně správním žalobou k soudu. Postup ÚP může posoudit i veřejný ochránce práv, pokud se na něj člověk s postižením obrátí s podnětem.

pro osoby se zdravotním postižením. Myslíme si, že především úryvky výpovědí respondentů výzkumu jsou velmi důležitým prvkem zachycujícím autentický mluvený jazyk a charakterizující problémy lidí se zdravotním postižením při hledání vhodného zaměstnání.

Výzkum se v dalších pasážích věnuje právní analýze výsledků výzkumného šetření a především roli Úřadu práce ČR při zprostředkování zaměst-

stížením jako uchazeče o zaměstnání proto, že jsou příjemci invalidního důchodu, dopouští se nesprávného úředního postupu a diskriminace. Setká-li se člověk s postižením s nesprávným úředním postupem ÚP (například ústním odmítnutím žádosti), je důležité, aby trval na stvrzení podání žádosti o zařazení do evidence uchazečů o zaměstnání. Měl by si také zaznamenat den a čas, kdy na úřadě byl, a zejména jméno úřední osoby, s níž

Z výzkumu, který byl proveden, vyplývá, že řada uchazečů se zdravotním postižením ve výběrových řízeních u zaměstnavatelů zapírá svoje zdravotní omezení, pokud není viditelné. Toto zapírání však není v souladu s právními předpisy. Zákon o zaměstnanosti i zákoník práce připouští, že zaměstnavatel před vznikem pracovněprávního vztahu může požadovat od uchazeče o zaměstnání informaci o jeho zdravotním stavu, pokud bezprostředně souvisí s uzavřením pracovní smlouvy nebo její požadování neodporuje dobrým mravům či takový údaj slouží k plnění povinností zaměstnavatele stanovených zvláštním právním předpisem.

Uchazeč o zaměstnání může ve výběrovém řízení sdělit, že má zdravotní postižení, z čehož vyplývají individuální potřeby mající dopad do jeho pracovních schopností. Zaměstnavatel je povinen zjišťovat, která opatření potřebuje a případně je zajistit.

Závěr

Výzkum založený na skupinových rozhovorech ukázal, že lidé s postižením čelí četným překážkám při hledání a udržení zaměstnání ve veřejném sektoru,

volných pracovních míst, které nejsou formulovány tak, aby si lidé s postižením mohli dobře představit, zda je pro ně pracovní pozice vhodná. Lidé s postižením mají také negativní zkušenosti s Úřadem práce ČR.

Na druhou stranu lidé s postižením stojí před podobnou výzvou jako ostatní zranitelné skupiny na trhu práce (ženy, lidé staršího věku, příslušníci etnických menšin) a tou je překonat stigma a předsudky, jež jsou spojeny s jejich

či služebního poměru. Pokud pracovník ve veřejném sektoru získá postižení v průběhu zaměstnání, může se stát, že zaměstnání ukončí. Připravenost zaměstnavatelů na přijetí přiměřeného opatření je totiž ve veřejném sektoru velmi nízká a nelze zatím hovořit o propracovaném systému podpory. Nemluvě o skutečnosti, že naprostá většina pracovišť veřejného sektoru není přístupná ve smyslu čl. 9 Úmluvy.

Nejen tento, ale i předchozí výzkum veřejného ochránce práv, jenž prozkoumával situaci u zaměstnavatelů ve veřejném sektoru, ukazují, že Česká republika je velmi daleko od toho, aby si mohla říci, že povinnost zaměstnávat lidi s postižením ve veřejném sektoru bez výhrad splňuje. Právě naopak. Před úřady, organizacemi a institucemi veřejného sektoru stojí důležitý úkol vyvést nás z pomyslného začarovaného kruhu. Co rozumíme začarovaným kruhem?

Dokud se na pozice ve veřejném sektoru nehlásí lidé s postižením (včetně lidí se sluchovým, psychosociálním či intelektovým postižením), nejsou zaměstnavatelé nuceni činit přiměřená opatření, zpřístupňovat pracoviště a měnit své zavedené postupy. A z druhé strany, dokud zaměstnavatelé ve veřejném sektoru nezačnou konat viditelné kroky vedoucí k zaměstnávání lidí s postižením, nebudou se jim tyto lidé do výběrových řízení vůbec hlásit a situace se nikdy nezmění. Stát by měl jít příkladem a ukázat, že zaměstnávání lidí s postižením myslí vážně. Nezačíná na bodě nula. V terénu je mnoho zaměstnavatelů, kteří již dnes zkušenosti mají a mohou je sdílet. Stát se může rovněž učit od společností v soukromém sektoru. Hlavně by ale měli vedoucí pracovníci a pracovníci veřejně říct, že chtějí zaměstnávat lidi s postižením, protože je to zkrátka správné. ■

a to navzdory právní úpravě, která jim má v praxi zajišťovat rovné zacházení v přístupu k zaměstnání.

Některé překážky jsou specifické, neboť je nemusí překonávat lidé bez postižení a někdy ani příslušníci jiných zranitelných skupin. Jako příklad lze zmínit nedostatek pracovních míst na otevřeném trhu práce, která by byla vhodně uzpůsobená pro lidi s postižením. Další ukázkou jsou nabídky

chráněnou charakteristikou. Zkušenosti ukazují, že mnozí zaměstnavatelé (nejen ve veřejném sektoru) mají stále nepřesnou představu o člověku s postižením na pracovišti. Lidé s postižením jsou si toho vědomi, a není-li jejich postižení viditelné, snaží se ho před potenciálním zaměstnavatelem skrývat, jelikož se obávají diskriminačního odmítnutí. Skrývání postižení se netýká jen výběrového řízení, ale také doby trvání pracovněprávního vztahu

NÁRODNÍ ABILYMPIÁDA JE VE STADIU PŘÍPRAV

Česká abilympijská asociace Pardubice (CAA) chystá na pátek 20. května do Centra Kosatec 28. ročník soutěžní přehlídky řemeslných i volnočasových schopností a dovedností osob se zdravotním postižením, který loni a předloni „zrušil“ covid. Přestože abilympiáda bude pouze jednodenní a v omezeném rozsahu, organizátor rozhodl ponechat jí název AbiFest, který měla v květnu 2019 dvoudenní premiéra festivalu zážitků a boření bariér, jehož součástí byla.

Při každém soutěžním klání se ve všech disciplínách zrodí díky zručnosti abilympioniků mnohdy velmi zajímavé výtvary.

Vzhledem k menším prostorám a k jednodenní době konání vyhlásí CAA méně disciplín pro nižší maximální počet účastníků, než bývalo obvyklé. Všechny potrvají tři hodiny a uskuteční se dopoledne. Odpolední hodiny vyplní vyhlášení výsledků a doprovodný program, večer si zachová nezměněnou, oddechovou podobu, tedy opékání, hudbu a tanec. Je třeba zdůraznit, že

tentokrát se nebude zajišťovat ubytování.

Do vyhlášených soutěžních disciplín se mohou abilympionici hlásit do 31. března pouze prostřednictvím webové adresy <http://db.abilympics.cz> – čím dříve tím lépe.

Přehled disciplín, maximální počty účastníků v nich, časový harmonogram, podle vývoje epidemie případná omezení i další související informace postupně uvádí web www.centrumkosatec.cz/nase-aktivity/abifest/.

Bezbariérová budova Kosatce, kde CAA už 10 let sídlí a uskutečňuje většinu svých aktivit, se nachází v centru města ve Sladkovského ul. 2824.

„Koronavirový“ odklad postihl i 10. mezinárodní abilympiádu v Moskvě. Abilympijské národní centrum Ruské federace muselo tento jubilejní ročník vrcholné akce abilympijského hnutí také už dvakrát přeložit. Původní poslední týden loňského května nejprve nahradil stejný týden letošního roku. Po jednáních se sekretariátem Mezinárodní abilympijské federace a v souladu

„Ptačí pohled“ na budovu Centra Kosatec.

s výsledky průzkumu o možnosti opětovného odkladu došlo k předběžné změně termínu konání na srpen. Ovšem ani to ještě není jisté: další online jednání zainteresovaných stran totiž doporučují zvážit vhodnost přesunu až na rok 2023.

Přetrvávající nejistá epidemiologická situace rozhodla o tom, že CAA uvažovanou účast české reprezentace odvolala. Nominaci přitom nabídla šestnácti abilympionikům, zúčastnit se jich chtělo šest.

Stejně organizační problémy trápí i pražský Jedličkův ústav a školy, který z pověření CAA organizuje od roku 2002 abilympiádu pro děti a mládež. Také dvakrát přeložený 19. ročník chce uspořádat v sobotu 14. května. Veškeré potřebné informace o této oblíbené aktivitě postupně zveřejňuje webová adresa <http://abiprodeti.cz>. ■

PREVENCE MÍSTO LÉČBY

DUOLIFE = PÉČE
O ZDRAVÍ + NABÍDKA
NEZÁVISLÉ SPOLUPRÁCE
PRO SCHOPNÉ LIDI,
LÉKÁRNY A PRODEJNY
SE ZDRAVOU VÝŽIVOU

Pro více informací o DUOLIFE navštivte následující stránky:

1url.cz/4KZ6x

czechia.myduolife.com/shop.html

Zájemci z Česka pište a volejte:
duolife.czechia@gmail.com
+420 775 795 855

Zájemci ze Slovenska pište a volejte:
slovakia.duolife@gmail.com
+421 940 867 784

V roce 2003 NRZP ČR začala v zájmu podpory aktivit přispívajících ke zlepšení postavení osob se zdravotním postižením v České republice s pravidelným vyhlašováním ceny MOSTY. Cena je udělována za mimořádnou aktivitu nebo čin ve prospěch osob se zdravotním postižením. Za rok 2021 bude cena udělena ve čtyřech kategoriích (předáno bude i jedno mimořádné ocenění). Z desítek podaných návrhů na udělení cen MOSTY vybrala 10. února 2022 nominační komise, složená z členů předsednictva NRZP ČR, finalisty těchto kategorií. Hodnotící výbor pak ve druhém kole rozhoduje o vítězích jednotlivých kategorií.

Nominace letos získali:

I. kategorie – instituce veřejné správy

- Statutární město Opava, Magistrát města Opavy, Horní náměstí 69, Opava – město
- Ministerstvo zdravotnictví ČR, Palackého nám. 375, Praha 2, 128 00
- Život bez bariér, z.ú., Lomená 533, Nová Paka, 509 01
- Statutární město Hradec Králové, Československé armády 408, 502 00 Hradec Králové
- Východočeské muzeum v Pardubicích, Zámek čp. 2, 530 02 Pardubice

II. kategorie – nestátní subjekt

- Opavskem bez bariér, z.s., Horní náměstí 132/47, Opava 746 01
- Handycars, projekt společnosti Emil Frey, Automobil Import, s.r.o., Olbrachtova 20006/9, Praha 4
- Centrum provázení, z.s., Chaloupky 35, Olomouc 779 00
- Svaz neslyšících a nedoslýchavých osob v ČR, Karlínské náměstí 59/12, 186 00
- Společnost KreBul, o.p.s., Prachatice, Zlatá stezka 145, 383 01 Prachatice

III. kategorie – osobnost hnutí osob se zdravotním postižením

- Drahomíra Kunčarová
- František Švadlenka
- Prof. RNDr. Dagmar Dzúrová
- Pavel Hejhal
- Emilie Holubová

IV. kategorie – zvláštní cena

- Česká televize, oddělení služeb pro smyslově postižené, Kavčí hory, Praha 4, 140 70
- Martin Šonka
- Dušan Petřvalský
- Mgr. Zuzana Šimková, Základní škola speciální a Praktická škola Jihlava, Březinova 31, 586 01 Jihlava
- PhDr. Linda Albrechtová

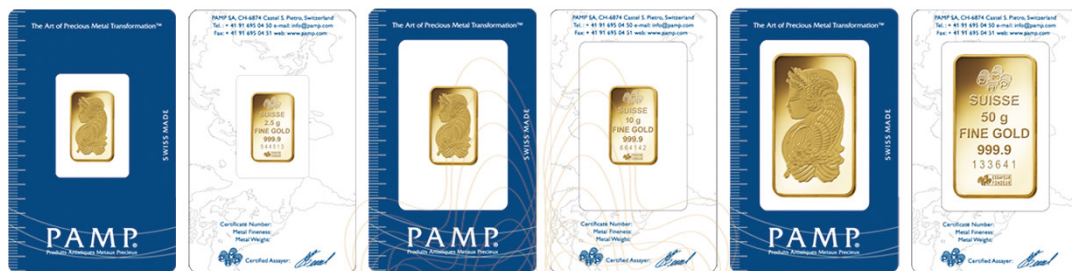
V. kategorie – mimořádná cena

- Společnost Železnice Slovenskej republiky (ŽSR), Klemensova 8, 813 61 Bratislava →

- Slavnostní vyhlášení vítězů se uskuteční 24. května 2022 od 15.00 hodin v Kongresovém centru ALDIS, Eliščíno nábřeží 375, 500 02 Hradec Králové
- Patronkou ceremoniálu je letos opět Livia Klausová
- Záštitu nad 19. ročníkem převzal předseda vlády ČR pan Petr Fiala, hejtman Královéhradeckého kraje pan Martin Červíček a primátor statutárního města Hradec Králové pan Alexandr Hrabálek
- Královéhradecký kraj a město Hradec Králové jsou rovněž finančními partnery 19. ročníku
- Moderátorem slavnostního odpoledne bude Aleš Cibulka a během ceremoniálu vystoupí zpěvačka Helena Vondráčková a hudebník Felix Slováček
- Devatenáctý ročník udílení cen MOSTY se koná za podpory Úřadu vlády ČR

- **Přijměte pozvání na akci**
- **Vstup je zdarma, svoji účast však musíte písemně potvrdit do 15. 5. 2022 na e-mailové adrese nrzpccr@nrzp.cz**

Solutions FL Gold

- Zlato tu bylo, je a bude
 - Zlato je platidlo
 - Zlato je věčné

TEĎ JE TEN SPRÁVNÝ ČAS NAKUPOVAT ZLATO

Investice do drahých kovů, spoření ve zlatě i stříbře,
nabídka práce obchodních zástupců.

FL gold solutions s.r.o.

Kolbenova 616/34, 190 00 Praha 9

kontaktní osoba: **PHDr. Luboš Vrba**, mobil: **730 552 050**

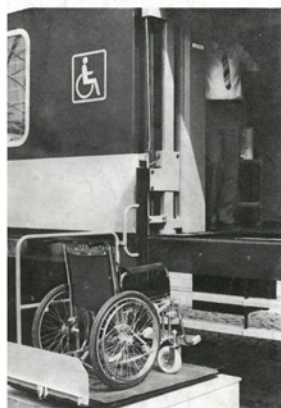
e-mail: **zlato@flgold.eu**

CESTOVAT BEZ BARIÉR JE MOŽNÉ 35 LET

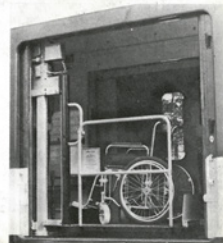
Psal se rok 1987 a Československé státní dráhy (ČSD) zařadily do svého vozového parku první z moderních osobních vozů vyrobených ve východoněmecké vagonce v Budyšíně. I když byly stejně zelené jako ostatní tehdejší vagony, na první pohled se lišily svou délkou, nízkou střechou a představnými dveřmi. Uvnitř bylo rozdílů ještě více. Polstrované a posuvné sedačky, ale především dosud nevídaný speciální oddíl a prostorné WC, kde se mohli snadno pohybovat cestující na vozíku.

Železničáři tak před 35 lety nenápadně odstartovali zásadní změnu pro osoby se zdravotním handicapem. V době, kdy nebyly bezbariérové autobusy ani tramvaje

Osobní a rozvaděčový vůz 2. tř. délky 26,4 m s oddílem pro cestující na invalidním vozíku, je výrobkem Vagonky Bautzen, NDR. V letním roce bude v provozu 26 těchto vozů, které jsou významným počtem ČSD v osobní dopravě tělesně postižených. Vůz je mj. vybaven zvedací plošinou, jedním oddílem uprostřed vozu pro cestující na invalidním vozíku se 6 sklápěcími sedadly a prostorným WC. Rovněž dolní prostory tohoto vozu umožňují pohyb tělesně postiženým na vozíku.
Foto P. Konečný

železniční
technika 47 872

a možnost svézt se metrem patřila spíše do roviny snů než reality, přišla železnice s absolutní novinkou. V letech 1987 a 1988 nasadila do vybraných dálkových a některých regionálních spojů celkem stovku vagonů, ve kterých mohli vůbec poprvé v Československu cestovat lidé na vozíku ve veřejné dopravě jako jakýkoliv jiný občan.

Do té doby se dalo s handicapem cestovat vlakem pouze ve služebním vagoně mezi kufry, kočárky nebo balíky a najednou měli lidé s handicapem poprvé své kupé a velkou bezbariérovou toaletu. Naši železničáři patřili při zpřístupnění železnice lidem na vozíku mezi špičku v Evropě a České dráhy v tomto směru patří stále mezi přední

dopravce. Ilustrují to příklady ze zahraničí, kde západoněmecké železnice DB zařadily svých prvních 118 bezbariérových vozů do vlaků InterCity jen o 3 roky dřív a rakouské ÖBB zase o 3 roky později.

Zpočátku byl zájem o cestování vlakem i v těchto speciálních vozech velmi malý. Počet uskutečněných přeprav handicapovaných na vozíku se

objednaných přeprav ročně a celkem bylo přepraveno jen kolem 600 lidí na vozíku.

Rychlejší zpřístupnění vlaků pro lidi s handicapem po roce 1989 komplikovala zastavená obnova vozidel. ČSD a následně ČD v první polovině 90. let 20. století v důsledku ekonomicko-politických změn téměř neobnovovaly svůj park osobních vozů a jednotek.

vozů zpřístupnilo cestování na neelektrifikovaných tratích. Zpočátku jezdily například na rychlících a osobních vlacích na Českolipsku, Chomutovsku nebo z Olomouce do Opavy a Jeseníku.

Další úspěšnou řadou vozidel byly elektrické jednotky CityElefant, které zjednodušily cestování lidem se sníženou schopností pohybu a orientace na hlavních tratích z Prahy do Středočeského kraje s přesahem do Ústí nad Labem. Dříve vozily cestující až do Letohradu nebo České Třebové. Část vozidel jezdí také v Moravskoslezském kraji mezi Opavou, Ostravou, Českým Těšínem a Mosty u Jablunkova. Elefanty, přezdívané pro svou hliníkovou skříň také „ešus“ nebo „hliník“, byly uváděny do provozu od roku 2000 a vyrobeno jich bylo celkem 83. Čelní vozy mají 3 místa pro ortopedické vozíky, bezbariérové WC a jsou vybaveny plošinami pro nástup, i když jsou samy nízkopodlažní. Díky tomu jimi snadno cestují i další lidé, kterým se špatně nastupuje do klasických souprav, například senioři, lidé po úrazech, malé děti nebo cestující s velkými nebo těžkými zavazadly.

V dálkové dopravě přineslo malou revoluci dodání sedmi jednotek →

dal obrazně spočítat na prstech jedné, maximálně obou rukou. Počet vlaků, kde byla služba garantována, byl zprvu malý a údaj o bezbariérovosti se v jízdních řádech uváděl ve zvláštním přehledu. Na vozíku se dalo cestovat třeba expresy Slovenská strela, Košičan, Tatran nebo Ostravan mezi největšími městy Československa. Na velkých nádražích však na cestující čekalo mnoho architektonických bariér a také pohyb po městech nebyl snadný.

Deset let po nasazení prvních bezbariérových vozů do provozu prezentoval železniční jízdní řád bezbariérové vozy ani ne ve dvaceti nejdůležitějších expresech. V ostatních spojích byly bezbariérové vozy pro veřejnost v podstatě v utajení. Zájem o cestování vlakem byl v té době ze strany lidí s handicapem stále velmi malý. V polovině 90. let bylo evidováno kolem 200

Teprve po roce 1995 začal nákup prvních nových vlaků a ty už na cestování handicapovaných myslely.

Jako první byly dodány v letech 1995 až 1997 motorové vozy řady 843 z Moravskoslezské vagonky ve Studénce. Celkem 31 motorových

Pendolino, které nám ukázaly železniční dopravu budoucnosti v úplně novém pohledu. I v rychlovlacích se myslí na cestující na vozíku. Pendolina nabídla handicapovaným například cestování na linkách Praha – Ostrava, Praha – Brno – Vídeň / Bratislava a dnes třeba z Prahy přes Ostravu do Košic nebo z Ostravy přes Prahu do Mariánských a Františkových Lázní nebo do Karlových Varů.

Díky novým bezbariérovým vozidlům začal postupně růst počet přístupných vlaků a značka bezbariérovosti se stala součástí informací o konkrétních spojích. V roce 1997 bylo v jízdních řádech uvedeno jen 12 bezbariérových vlaků, ale do roku 2007 tento počet vyskočil na 676 spojů. V té době bylo bezbariérových přibližně jen 8 % spojů Českých drah. V další dekádě vzrostl tento počet na 4 914 vlaků a v sou-

časném jízdním řádu nabízí největší český železniční dopravce 5 385 bezbariérových spojů, tedy přibližně 80 % své nabídky.

S obnovou techniky roste také počet bezbariérových vozidel a v případě regionální dopravy přímo nízkopodlažních souprav, které nabízejí snadné cestování všem, kterým se špatně chodí. Zásadní změnu v možnostech cestování handicapovaných na regionálních linkách přinesly od roku 2005 modernizované jednotky Regionova. I když se jedná o přechodné řešení, než bude pořízen dostatek úplně nových „motoráků“, bylo vyrobeno celkem 236 bezbariérových souprav, které ovládly velké množství neelektrifikovaných tratí v celé České republice. Od roku 2011 pak jezdí na našich tratích i nové bezbariérové soupravy RegioShark a RegioPanter.

Počet bezbariérových vozidel Českých drah se tak zněkolikanásobil. V roce 1997 to bylo jen 141 vozů nebo jednotek, a to i se započítáním starých „pantografů“, které byly upravené pro nástup a cestování osob na vozíku (úprava madel, sklopné sedačky), ale nikdy nedisponovaly bezbariérovým WC, plošinami nebo rampami pro nástup handicapovaných. V roce 2010 už to bylo 410 vozidel, většinou už plně vybavených vším komfortem pro cestování na vozíku. V současnosti je takových vozidel více než 660 a to bylo ještě třeba nahradit zhruba padesátkou vysloužilých pantografů, které se objevovaly ve statistice z roku 1997. Dalších skoro 200 moderních bezbariérových souprav je nyní objednáno u společností Siemens, Škoda a Pesa.

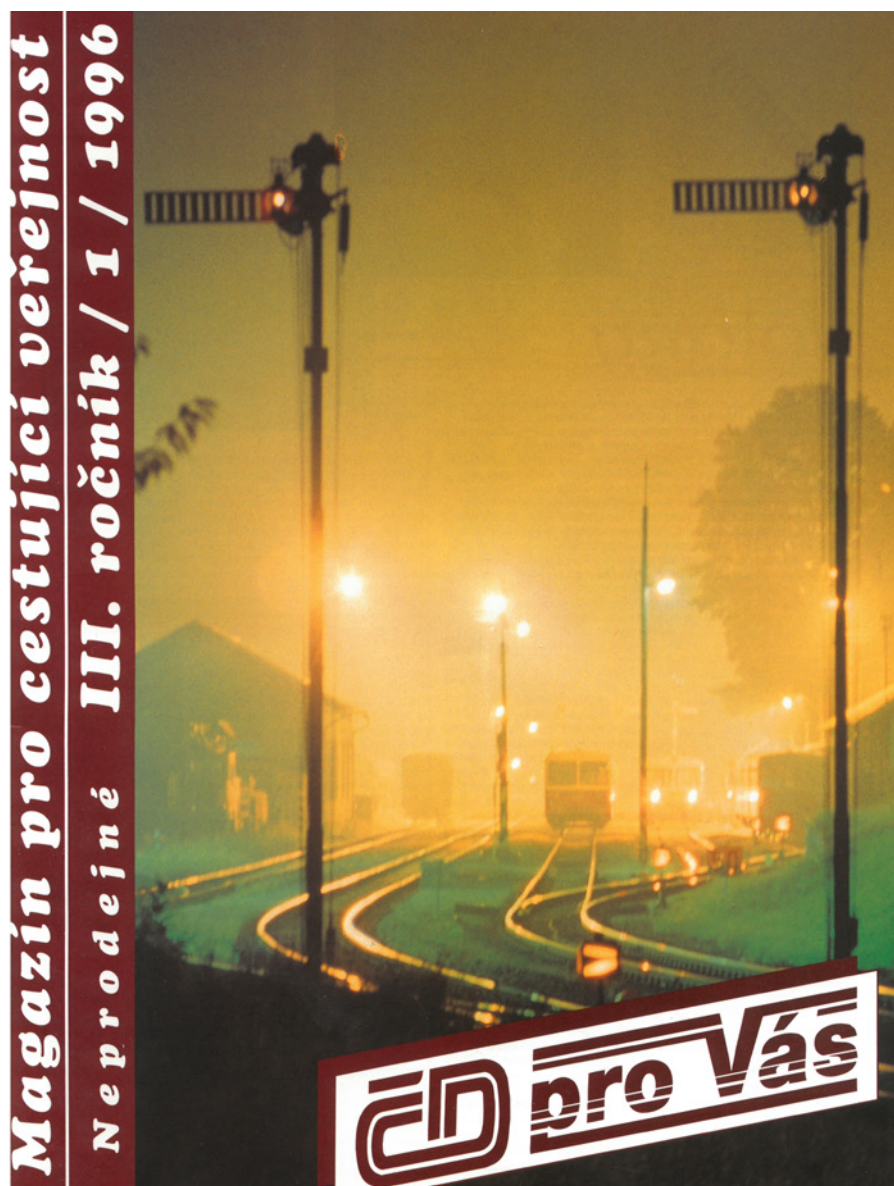
Nové soupravy přinášejí také podstatně větší komfort a služby handica-

povaným. Zatímco před 35 lety se museli v prvních bezbariérových spojích spokojit s prostým oddílem a toaletou a u většiny vozů nebyla ani plošina, takže s nástupem museli pomáhat další lidé, současné vlaky nabízejí cestujícím na vozíku klimatizované oddíly, rampy nebo plošiny, které usnadní nástup i tam, kde není optimální výška nástupiště. Moderní vlaky jsou vybaveny elektrickými zásuvkami pro dobíjení přenosné elektroniky, jako jsou třeba mobilní telefony nebo tablety, a k internetu se připojí prostřednictvím palubní Wi-Fi sítě. Nejnovější, nyní do provozu uváděné vozy mají navíc i dostatečně výkonné elektrické zásuvky pro napájení baterií elektrických vozíků.

Velký pokrok zaznamenala kvalita cestování také pro nevidomé, slabozraké nebo neslyšící. Na ně se před 35 lety ještě nemyslelo. To současná vozidla jsou vybavena nejrůznějšími vychytávkami pro jejich snadné cestování, pohyb a orientaci ve vlaku i na cestě. Zmínit lze například možnost otevírání nástupních dveří u ucelených jednotek prostřednictvím tzv. slepecké vysílačky, vybavení interiéru a tlačítek tabulkami s nápisy v Braillově písmu nebo speciálními znaky a audiovizuální informační systém, který přináší zvukové a textové informace o trase vlaku, blížících se zastávkách nebo mimořádnostech.

Cestování vlakem usnadňují také změny v objednávce služeb a v přepravních podmínkách. Kdo by si dnes vzpomněl, že před 30 lety bylo nutné cestu na vozíku ve vlaku objednat nejméně 6 dní dopředu. Dnes je tato doba zkrácená v celé Evropské unii na 24 hodin. Na většině linek Českých drah se však dá cestovat s vlastním doprovodem díky bezbariérovým a nízkopodlažním soupravám a modernizovaným přístupným stanicím i bez objednání.

Podstatně se změnil také přístup k informacím o bezbariérovém cestování a systém objednání přepravy. Zpočátku našli vozíčkáři pár základních informací v knižních jízdních řádech a později v časopisu ČD pro vás. V létě 1997 vydaly České dráhy první kompletní brožuru o bezbariérovém cestování na železnici, která shrnovala přepravní a tarifní informace, údaje o bezbariérových vozech, vlcích, přístupnosti největších stanic a návazné bezbariérové dopravě. Aby se dostala brožura přímo k lidem s handicapem, byla distribuována jako příloha jednoho ze specializovaných časopisů. Od roku 2008 handicapovaným cestujícím

slouží webové stránky se všemi potřebnými informacemi na adrese www.cd.cz/bezprekazek. Stránky vznikly ve spolupráci s Národní radou osob se zdravotním postižením ČR a obsahovaly také on-line formulář pro objednání přepravy.

I to se zásadně změnilo. Před třiceti pěti lety bylo možné přepravu objednat jen osobně nebo telefonicky v železniční stanici. V současnosti to lze udělat jednoduše prostřednictvím internetu. Moderní systém ocenila Národní rada osob se zdravotním postižením cenou Mosty 2014. Také vyhledání bezbariérového spojení se podstatně →

Stanice	Informace o spojích (v době od–do)	Objednávka přepravy (v době od–do)	Příchod k budově od veřejné komunikace	Příchod na nástupiště *	WC	Poznámka **
Ostrava Svinov	069/431377 (00.00-24.00)	069/249 5193 (Po-Pá, 6.00-14.00)		+		+ Východem
Pardubice	040/514663 (6.00-17.00) 040/564 460 (17.00-6.00)	040/564 463 (00.00-24.00)			+	+ Kabína na WC ženy
Plzeň hl. n.	019/222079 (Po-Pá, 6.00-22.00 So, Ne 6.00-19.00)	019/212 5196 (Po-Pá, 6.00-19.00)				
Praha hl. n.	02/242 24200 (00.00-24.00)	02/246 14071 (00.00-24.00)	+	++		+ Automatické dveře Příchod z metra (výtah) ++ Nástupiště 5.-7. rampa 8,3 %
Praha Holešovice	02/242 24200 (00.00-24.00)	02/246 15890 (00.00-24.00)	+	++		+ Příchod z metra (výtah) ++ rampa 10%
Přerov	0641/202612 (5.30-17.00) 0641/562484 (17.00-5.30)	0641/56404 (Po-Pá, 6.00-14.00)	+			+ Východem přes 1. nástupiště
Ústí nad Labem hl. n.	047/527 4434 047/521 2088 (6.00-18.00)	047/527 5141 (Po-Pá 6.00-14.00)			+	+ Kabína na WC ženy

Uzávěrka údajů dne 20. ledna 1996.
Ve spolupráci s ing. Igorem Chovancem, odbornem osobní přepravy GŘ ČD a železničními stanicemi pří-
pravil Petr Štáhlavský. ■ Ilustrační foto: Ivo Stecha

Vysvětlivky:

BEZBARIÉROVÁ PŘÍSTUPNOST

Přístup a zařízení je bez schodů nebo jen s prahy do 5 cm. Zařízení jsou upravena pro vozíčkáře. Pomoc druhé osoby není nutná.

NÁHRADNÍ (ČÁSTEČNÁ) PŘÍSTUPNOST

V přístupu a u zařízení jsou vyšší prahy nebo náhradní cesta (služební výtahy, plošiny ovládané druhou osobou apod.). Je třeba pomoc druhé osoby.

NEPŘÍSTUPNÉ

V přístupu a u zařízení jsou schody nebo úzká místa. Přístup je možný jen s výraznou pomocí dalších osob.

Poznámka:

* Náhradní (částečná) přístupnost zajištěna nákladními výtahy nebo úrovnovými přechody přes koleje za doprovodu pracovníka ČD

** Pokud není v poznámce uvedeno jinak, pomoc zajistí (zprostředkuje) zavazadlová pokladna (příjem/výdej zavazadel). Železniční stanice ČD nejsou vybaveny zvedacím zařízením pro nástup a výstup osob na invalidním vozíku!

zjednodušilo, když lze do automatických internetových vyhledávačů zadat jednoduchou podmínku, aby našly pouze takové spoje, které mají značku bezbariérovosti.

Díky všem pozitivním změnám znamenávají České dráhy v posled-

ních letech velký zájem o cestování spoluobčanů s handicapem a před příchodem epidemie covid-19 padaly každoročně nové rekordy v jejich přepravě. V roce 2019 využilo služeb objednávkového systému Českých drah 8 202 zákazníků s handicapem. Když vezmeme v úvahu, že i v minulosti po-

lovina až dvě třetiny lidí s handicapem cestovaly bez objednávky, lze předpokládat, že v současnosti využije služeb Českých drah ročně kolem 16 tisíc cestujících s handicapem. ■

innogy

/ Powered
by MVM

Pečte s námi po celý rok, Vaše innogy

Dobře víme, že v energetice je nejdůležitější spolehlivost a stabilita. Předvídáme změny, dbáme na profesionalitu a průběžně inovujeme. Jsme silný a spolehlivý dodavatel energií.

innogy.cz

KAŽDÝ DEN JSME SCHOPNI POMÁHAT,

ŘÍKÁ VÝKONNÁ ŘEDITELKA CHARITATIVNÍHO PROJEKTU PATRON DĚTÍ EDITA MRKOUSOVÁ

Od roku 2017 projekt Patron dětí pomohl v 8 000 případech, přičemž celková vybraná částka přesáhla 75 milionů korun. Přispívat může každý a přes nynější složitou situaci pomoc od občanů vzrostla. Nejen o tom jsme si povídali s výkonnou ředitelkou projektu Editou Mrkousovou.

Paní ředitelko, sdělila byste našim čtenářům, kdo nebo co je Patron dětí a čím se zabývá?

Patron dětí je charitativní projekt, který patří do rodiny Nadace Sirius. Ta pomáhá dlouhodobě, tedy již čtrnáct let, zdravotně a sociálně znevýhodněným dětem a jejich rodinám z celé České republiky. Většina projektů Nadace Sirius se věnuje nepřímé pomoci, jako jsou Prevence ohrožení dítěte a jeho rodiny či Náhradní rodinná péče, a zároveň poskytuje granty organizacím s podobným zaměřením. Patron dětí se zaměřuje na přímou pomoc konkrétním dětem.

Národní rada osob se zdravotním postižením ČR navázala v minulém roce spolupráci s projektem Patron dětí, konkrétně jsme přislíbili pomoc s vyhledáváním dětí se zdravotním postižením, které potřebují pomoci. V čem ta pomoc vlastně spočívá?

S žádostí o pomoc se na nás může obrátit rodina se zdravotně znevýhodněným dítětem. Taková žádost musí mít svého Patrona, který rodinu velmi

dobře zná a může potvrdit, že rodina pomoc skutečně potřebuje. Typicky to může být sociální pracovník z neziskové organizace nebo OSPOD, učitel, lékař či zdravotní sestra, může to být i rodinný známý, ale nikdy ne rodinný příslušník. Pokud tedy má někdo v okolí takové dítě, které potřebuje pomoci, může se na nás společně s jeho rodinou obrátit.

Podpora může být uplatněna téměř na cokoli, ať už se jedná o kompenzační pomůcky nebo zdravotní službu apod. Důležité je říci, že poskytujeme opakovanou pomoc. Rodina může požádat o podporu na každé své dítě až čtyřikrát ročně, a to bez ohledu na její výši.

Znamená to, že můžete pomoci i dítěti, jehož rodina je například v hmotné nouzi? Tedy pokud rodina potřebuje finanční výpomoc?

Ano, můžeme, podporujeme i sociálně znevýhodněné děti. Vždy vyhodnocujeme předmět daru, přičemž neposíláme peníze přímo do rodiny, ale službu či

věcný dar přímo hradíme. Co se týká například potravin, od počátku koronavirové pandemie až do loňského podzimu jsme poskytovali balíky se základními potravinami a hygienou. V současné době už takovou pomoc standardně neposkytujeme a zaměřujeme se především na vzdělávání a volný čas, tedy na oblasti, které by děti mohly posouvat směrem kupředu v osobním rozvoji. To znamená, aby mohly navštěvovat kroužky, umělecké školy či sportovní oddíly a měly k tomu potřebné vybavení, aby mohly se svými vrstevníky jezdit na školu v přírodě, na tábory a podobně. Dokážeme

ale pomoci i sourozenci, který se nemůže věnovat věcem, které by ho bavily a rozvíjely jen proto, že většina financí směřuje na péči postiženého sourozence.

Kolika rodinám ročně dokážete pomoci?

Fungujeme od konce roku 2017 a pomohli jsme zhruba v osmi tisících případech. Vybrali jsme přes 75 000 000 Kč, což si myslím, že je velmi hezká částka. Přitom poskytujeme sto procent darů na pořízení pomoci. Naši činnost totiž plně hradí Nadace Sirius. Žádosti zpracováváme každý den a každý den jsme také schopni dětem pomoci.

Velmi důležité také je, že nejenže pomáháme dětem a jejich rodinám, ale zároveň se snažíme o to, abychom chránili dary dárců. Jak už jsem zmínila, každá žádost musí mít svého Patrona. Navíc ale také musí projít oddělením risku, které kontroluje, zda žadatel pomoc skutečně potřebuje, zda Patron skutečně existuje, zda dodavatel, který pomoc poskytuje, nemá nějaké finanční potíže a tak dále. To je u nás velmi

striktně hlídáno. Pokud tímto procesem žádost projde, zveřejníme příběh na našem webu, a když shromáždíme finanční prostředky, bez prodlení poskytujeme pomoc.

Žadatel by nám měl následně poslat poděkování dárci, který se tak dozví nejen to, že skutečně pomohl konkrétnímu dítěti, ale samozřejmě mu to vždy udělá radost.

Může přispět kdokoli?

Ano, přispět může kdokoli a možná jsme i raději, pokud vidíme, že přispívají občané a pomáhají tím šířit altruistickou činnost. Musím říci, že jsem velmi potěšena, že i přes současnou složitou situaci vzrostla výše příspěvků od občanů o 10 000 000 Kč. Věřím, že si vybírají naši organizaci z toho důvodu, že charakteristika projektu a atributy, které jsem vyjmenovala, jsou dobrým důvodem, proč přispět právě našim dětem.

Dnes je dárců již přes 30 000 a jsme rádi za každou korunu. Pokud by chtěl kdokoli přispět, stačí, když přijde na

patron dětí | společně za lepší dětství

webovou stránku www.patrondeti.cz. Na hlavní stránce uvidí příběhy dětí, ze kterých si může vybrat. Pokud by chtěl dárcé nechat rozhodnutí na nás, může přispět na transparentní účet, jehož číslo je: **57574646/0600**.

Jak jinak vám mohou lidé pomoci?

Pokud lidé sami nemohou přispět, moc nám pomáhá, pokud příběhy dětí, které jsou na našem webu, sdílí - třeba na Facebooku nebo e-mailem. Jsme ale velmi rádi i za každé další dítě, o kterém se dozvíme a můžeme mu pomoci. Stačí na www.patrondeti.cz v pravém horním rohu kliknout na tlačítko „Chci požádat o pomoc“ a vybrat si, zda žádost bude vyplňovat jako rodič dítěte nebo Patron. Vše je jednoduché a netrvá déle než půl hodiny.

Za Národní radu osob se zdravotním postižením ČR mohu říci, že budeme i nadále rádi rozvíjet spolupráci s vaším projektem. Děkuji za rozhovor. ■

VAŠÍK POTŘEBUJE NOVÝ VOZÍK, ABY MOHL JEZDIT NA PROCHÁZKY BEZ BOLESTÍ

Říká se, že péče o dítě je velmi náročná a zabere spoustu času. Pro maminku ochrnutého Vašíka, který je na dýchacím přístroji, to platí dvojnásob. Její syn je na ní zcela závislý, nezáleží na tom, jestli je nemocná nebo unavená. Musí být pořád ve střehu.

„Vašík bohužel musel být hned po porodu intubován a dýchací přístroj mu už zůstal nastálo. Mimo jiné mu byla diagnostikována mozková obrna, která zapříčinila, že je ochrnutý od hlavy dolů. Kvůli poškození míchy není schopen sedět ani chodit a nedokáže se sám o sebe vůbec postarat,“ seznamuje nás s životním osudem Vašíka a jeho maminky Martina Titlbachová, rodinná přítelkyně, která zná Vašíka už od jeho devíti let.

Péče o postižené dítě je práce na plný úvazek

„Jsem svobodná matka a starám se o svého Vašíka. Občas pomohou moji

rodiče, kteří bydlí v patře nad námi, ale jsou již v důchodovém věku, a tak je to pro nás všechny náročné,“ vysvětluje maminka Šárka Kordulová. „Péče o Vašíka zahrnuje podávání stravy, mytí, přebalování, polohování a ošetřování kůže, aby nevznikaly proleženiny. Největší zátěží je ale neustálé hlídání dýchacího přístroje, kvůli kterému nemůže být Vašík ani pět minut sám. Je to pro nás velmi náročné, ale oba se snažíme užít si život naplno,“ zakončuje s úsměvem Šárka.

Kvůli péči o Vašíka nemůže maminka chodit do práce, a rodina je proto závislá pouze na sociálních dávkách. Ty ale slouží k obstarání všech potřeb Vaška, které také nejsou zrovna levné. Pro rodinu to tedy znamená žít z měsíce na měsíc.

Příroda a výlety do kina dělají Vašíkovi dobře

Vašík bydlí s maminkou na samotě, a pokud chce za kamarády, musí ujet velkou vzdálenost. Velmi rád má také procházky přírodou. Kočárek je mu už ale malý a stěžuje si v něm na bolesti zad. Z toho důvodu se nemohou nikde dlouho zdržovat.

„Kvůli Vašíkovým bolestem bohužel nemáme moc příležitostí chodit ven. Přestože miluje zajít si na akční film do kina, je to pro nás oba velmi

náročné. Musím třicetkilového Vašíka sama přepravit z místa na místo a hlídat jeho dýchací přístroj, který jde všude s námi. Když už tohle všechno překonáme, Vašík si ani neužije nerušeně celý film. Mnohdy ho musím každých pět minut polohovat, aby ho něco nebolelo,“ vzpomíná maminka na poslední vyjížďku do kina.

Nedávno ale rodina objevila invalidní vozík, který by mohl vše změnit. „Vozíček má speciálně tvarovanou podložku, která poskytuje Vašíkovi největší komfort. Mohl by tak sedět i tři hodiny bez nutnosti polohování a ulevilo by se mu od křečí a celkového napětí těla. Váha vozíku je podstatně nižší než u ostatních modelů a usnadňuje tak manipulaci i jeho mamince Šárce,“ popisuje nadšeně Martina Titlbachová.

„Konečně bychom začali chodit více na procházky, trávil čas v přírodě a třeba i nerušeně vyrazili na film do kina. Vašík by byl nadšený! Bohužel na vozíček neušetřím a pojišťovna mi ho neproplatí. Proto bych ráda požádala o pomoc vás. Srdečně děkujeme za jakýkoli příspěvek,“ zakončuje s nadějí maminka Šárka. Vaškovi můžete pomoci i vy na www.patrondeti.cz v sekci Zdravotní pomoc pod názvem „Vozík pro Vašíka, aby neměl při procházce bolesti“. ■

EXPO 2020 V DUBAJI ANEB NÁVŠTĚVA ZEMĚ, KDE JSOU OZP OZNAČOVÁNY ZA LIDI S ODHODLÁNÍM

Expo Dubaj jako velkolepá show a jedinečná příležitost

Emirát Dubaj, kde probíhá výstava Expo 2020, jsem navštívila v listopadu s celou rodinou. Podobně jako Letní olympijské hry 2020 i výstava byla kvůli pandemii termínově posunuta a probíhá pod původním názvem v termínu od 1. října 2021 do 31. března 2022. Na Expo 2020 jsem byla zvědavá nejen z profesního hlediska, protože se zabývám jak inovacemi, tak diverzitou a inkluzí, ale po téměř dvou letech velmi omezeného cestování do zahraničí jsem si tento výlet užila spolu s rodinou. Bylo zajímavé nejen zažít, ale i konfrontovat zážitky z velkolepé výstavy jak z pohledu dospívajících dětí, představujících novou generaci Z, tak dospělého syna, který pracuje v oboru reklamy a komunikace.

Expo 2020

Nejprve stručné představení Expo 2020. Jedná se o první světovou výstavu pořádanou v regionu Středního východu, jižní Asie a severní Afriky. Emirát Dubaj vystavěl pro tuto příležitost novou čtvrť „District 2020“, včetně linky metra. Výstavbu uprostřed pouště pojali velkolepě, výstavní plocha dosahuje rozměru 600 fotbalových hřišť

a po skončení výstavy většina pavilonů na místě zůstane a umožní bydlení pro 150 000 obyvatel.

Třemi hlavními tématy výstavy jsou udržitelnost, mobilita a příležitost. Na místě se prezentuje 192 zemí, další pavilony jsou věnované mezinárodním či regionálním organizacím, soukromým firmám a na výstavišti dále najdete velkolepé tematické kongresové haly, koncertní pódia, 200 občerstvovacích kiosků a restaurací, zábavní pavilony produkující až 60 doprovodných akcí za den. Já osobně jsem návštěvou Expo 2020 strávila tři dny, za tu dobu jsem

zvládla projít 30 pavilonů a expozic i navštívit několik diskusních panelů. Doprovodné koncertní produkce pro mne byly příliš hlasité, zato mne nadchla světelná show tvořená drony.

Osoby se zdravotním postižením jsou na Blízkém východě označovány za lidi s odhodláním (anglicky people of determination). Na Expo mají vstup s doprovodem zdarma, stejně jako studenti do 26 let. Pro osoby s odhodláním jsou k dispozici nápisy v Braillově písmu, asistenti, vozíky či bezbariérové vstupy. Odhadem polovina pavilonů je přímo koncipována ➔

jako bezbariérová. Pro srovnání jednodenní vstupné pro dospělé stojí cca 270 Kč, k dispozici jsou různé slevy na opakované vstupy. Expo Dubaj cílí na rekordní návštěvnost 25 milionů lidí, ke konci ledna návštěvnost dosáhla zatím „pouhých“ 11 milionů návštěvníků.

Co se týče pandemie a pravidel, očkování není povinné ani pro vstup do Spojených arabských emirátů (SAE), ani na Expo. V tomto případě je nutné mít PCR test ne starší 72 hodin, který je možné absolvovat zdarma. Nošení respirátorů je povinné po celou dobu, na tuto povinnost návštěvníky upozorňují roboti, kteří se po výstavišti samostatně pohybují a kontrolují jejich nošení. V případě nenasazeného respirátoru před vámi robot zastaví, pozdraví vás, upozorní na to, že se stará o bezpečnost, a požádá o nasazení respirátoru.

Expo 2020 není jen o výstavách v pavilonech jednotlivých národních států, ale rovněž o doprovodném programu. Na pódii se tak střídají největší megastars ze světa popové i klasické hudby, herecké hvězdy, ikony sportu a businessu či nejvyšší představitelé jednotlivých států. Expo v Dubaji tak navštívili fotbalista Lionel Messi, zpěvačka Alicia Keys, sprinter Usain Bolt, princ Albert z Monaka, herečka Vanessa Kirby (známá ze série The

Crown neboli Koruna), italský tenorista Andrea Bocelli nebo čínský pianista Lang Lang. Hvězdy z Indie či Blízkého východu ani nezmiňuji.

Tematické týdny a problematika diverzity a inkluze

Každý týden na Expo má jiné zaměření. Věřím, že náhody neexistují. V době, kdy jsem navštívila Expo, probíhal právě týden věnovaný problematice diverzity a inkluze. Díky svému zaměření jsem tak měla možnost navštívit prezentaci Nadace Cherie Blair (manželky bývalého premiéra Spojeného království Velké Británie Tonyho Blaira) věnovanou podpoře žen podnikatelek v regionu. Ne náhodou prezentace probíhala v pavilonu Nového Zélandu, jehož premiérka Jacinda Arden bývá často dávána za vzor nové generace žen působících v politice a přinášejících nový styl vedení, založený na komunikaci, širokém konsenzu a pozornosti věnované znevýhodněným skupinám. Mimochodem Nový Zéland byl první zemí, která dala ženám volební právo již v roce 1893. Nyní se věnuje průlomovým právním normám, např. poskytnuté ochraně v podobě právní subjektivity pro řeku Whanganui v roce 2017, kdy tato řeka byla prohlášena za „živý a nedělitelný celek“.

Ženám je věnován zvláštní pavilon, který mapuje jednotlivé formy diskriminace a násilí na ženách. O tom, že pro-

blematika společenské odpovědnosti nabývá na významu, svědčí skutečnost, že tento pavilon mimo jiné sponzorovala šperkařská firma Cartier.

Další akcí, kterou jsem navštívila, byla panelová diskuse věnovaná inkluzi. Podnikatel Christian Erfurt z Dánska představil svoji firmu „Be My Eyes“ (Buďte moje oči), poskytující pomocí aplikace propojení nevidomých osob s osobami, které vidí a mohou jim v konkrétním čase pomoci. Thuriya Al Harthi, zástupkyně Ministerstva dopravy z Ománu, mluvila o tom, jak je nutné mít veškeré služby, které vláda poskytuje, přístupné právě lidem s omezením. Počínaje vzdělávacími moduly, uzpůsobenými pro osoby s poruchou sluchu, až po e-mailovou komunikaci, která zohledňuje potřeby lidí s poruchami zraku. Moc bych si přála, aby tato dáma navštívila zasedání české vlády a dostatečně zdůraznila roli vlády v případě nastavování vzorových pravidel fungování, co se týče inkluze a přístupnosti, tak jako je tomu v Ománu. A podnikatel Min-Pyo Song založil v Jižní Koreji dopravní společnost Coactus, ve které působí řidiči s postižením sluchu. Všichni se shodli na tom, že dostupné technologie se musí dostatečně využívat právě pro odstraňování bariér tak, aby rovné příležitosti byly skutečně pro všechny. Zároveň je úkolem pro vlády jednotlivých zemí, aby nastavovaly dostatečné regulatorní a právní normy, které podporují inkluzi v praxi. A pozor na to, aby v rámci nového, virtuálního světa nevznikaly nové příkopy. Proto je nutné dávat pozor i na tzv. e-inkluzi (přístupnost na internetu). A jaká je role firem? Společenská odpovědnost a tzv. dopad (impact) na společnost by neměly být jen proklamací pro lesklé brožury, ale zásadním momentem pro fungování businessu. Dokážete si představit, že firmy budou pracovat od počátku vývoje výrobku či služby se

zohledněním jejich přístupnosti? A právě proto se mi Expo 2020 líbilo. Ukaže země, současné problémy světa a jeho směřování v tom lepším světle. Moje osmnáctiletá dcera prohlásila, že po dvou letech lockdownů, kdy se část jejích přátel potýká s psychickými problémy, jí návštěva Expa vrátila optimismus a víru v lidstvo.

A co soutěž o nejhezčí pavilon?

Česká republika má svůj pavilon hned u vchodu v sekci Udržitelnosti. Pod názvem Czech Spring (České jaro nebo také přeneseně Český potok) se na-

bízí možnost zhlédnout unikátní přístroj S.A.W.Y.E.R., který vyrábí vodu ze vzduchu. V pavilonu probíhají různé tematické výstavy, v době mé návštěvy byla jedna sekce věnována prezentaci Zásilkovny a doručování pomocí dronů, výročí Čapkova R.U.R. nebo českému sklu. Na 3D tiskárnách od Průši si návštěvníci mohou tisknout sněhové vločky. Prostřednictvím virtuální reality se přenesou do lázní Darkov, které se na arabskou klientelu specializují.

Mě osobně zaujal hned vedlejší pavilon, který patřil Singapuru. Nejen množstvím zeleně, bezbariérovostí, přístupností, ale i tématem budoucnosti měst právě z pohledu udržitelných staveb. Rovněž pavilony Nizozemí či Špa-

nělska poskytly zajímavou inspiraci. Nizozemská prezentace o budoucnosti udržitelného zemědělství se promítá nad hlavou na deštníky. Španělsko pak vhodně komponuje historii, současné umění a inovace s prezentací Španělska jako země, která se věnuje diverzitě a moderním technologiím a stojí za to ji nejen navštívit, ale i pracovat tam a žít. Izrael se pyšní tím, že jeho pavilon je maximálně přístupný. Veškerá prezentace se odehrává na 360stupňovém plátně. Prezentace země je zaměřena na prezentaci Izraele jako lídra v inovacích, rovných příležitostech, kulturní diverzitě, která je bohatstvím země. Zážitek je umocněn výzvou k aktivnímu zapojení účastníků do projekce a končí prohlášením, že právě odlišnosti nás činí silnějšími. Takovéto vnímání přínosu diverzity bych si přála i u nás.

Sousední Slovensko vystavuje v sekci mobility. Se Slovenskem se seznámíte jako návštěvník mnohem dříve. U hlavního vchodu je totiž zaparkován autobus na vodík, který zve k návštěvě Slovenského pavilonu. Slovenský pavilon v přízemí představuje inovativní vozidla budoucnosti, působí vzdušným

dojemem, má elegantní design a slovenské hostesky byly vstřícné a ochotné. Z evropských zemí mne ještě zaujaly pavilony Slovinska, tradičně propagující ochranu přírody a včelaření, či pavilon Belgie, který vizuálně prostřednictvím komiksů ztvárňuje téma budoucnosti dopravy.

Architektonickým skvostem je potom pavilon hostící země, Spojených arabských emirátů, expozice samotná mě až tak nezaujala. Mezi nejnavštěvovanější pavilony patří pavilon Indie, což je dáno nejen poměrně kvalitní a rozsáhlou expozicí, ale i množstvím indických turistů či občanů Indie žijících v oblasti Perského zálivu. Pavilon Thajska nabídl zážitkovou expozici 4D ve stylu Universal Studios. A v rámci prezentace Kanady zaměřené na diverzitu jste měli možnost vidět osoby na vozíku v rámci oficiální propagace země.

Zvláštní pozornost je věnována problematice Cílů udržitelného rozvoje (SDGs). Jednotlivé cíle jsou zmiňovány v čekárnách či na toaletách. Pavilon OSN, příznačně umístěný v sekci Příležitostí, se věnuje tomu, aby dokázal, že cíle v 17 rozvojových oblastech jsou splnitelné v případě, že se zapojí jednotlivci i celá společnost.

Návštěva Expo 2020 byla pro celou rodinu zážitkem. Nejen z pohledu technologických trendů a společenského vývoje, ale i s ohledem na styl prezentace jednotlivých zemí. Doufám, že Expo 2020 navštíví i zástupci nové vlády a inspirují se. Témata jako diverzita, inkluze či společenská odpovědnost získávají na významu a důležitosti. Má-li být Česká republika zemí pro budoucnost, je dobré začít u těch, kteří jsou nejzranitelnější. A když už jsme u té přístupnosti, využijte toho, že výstavu Expo 2020 je možné navštívit virtuálně na www.virtualexpodubai.com. ■

NECHCEME, ABY U NÁS LIDÉ PROHRÁVALI VŠECHNY SVÉ PENÍZE,

ŘÍKÁ V ROZHOVORU PRO MOSTY ŘEDITEL SPOLEČNOSTI GELP PAVEL ZÁKRAVSKÝ

Na odvody z hazardních her, dopady legislativních změn v této oblasti i na to, jak mohou peníze z hazardu pomáhat potřebným, jsme se zeptali Pavla Zákrafského, ředitele firmy GELP, provozující herny a kasina.

Organizace pomáhající postiženým a handicapovaným občanům se potýkají s nedostatkem prostředků na své projekty, nemohou zdaleka pomáhat v tom rozsahu, jak je potřeba. Odvody z hazardních her tvořily historicky významnou část z prostředků plynoucích do sektoru neziskových organizací. Jaké jsou tedy dnes povinnosti provozovatelů a jaké máme záruky, že odvedete část prostředků na charitu?

Máte pravdu. Do konce roku 2011 museli všichni provozovatelé povinně odvádět na veřejně prospěšné účely 6% až 20% z tržeb (podle velikosti tržeb daného provozovatele). V případě provozovatelů kasin to bylo většinou 10%. Tyto prostředky byly vesměs odváděny neziskovým organizacím v místech, kde daný provozovatel podnikal. Jsem přesvědčený, že naprostá většina provozovatelů, samozřejmě včetně nás, tento způsob odvodů podporovala a považovali jsme ho za správný.

Bohužel, novelou zákona o loteriích byla tato povinnost zrušena a od roku 2012 nahrazena povinností platit procentuální daň z tržeb, případně v kombinaci s fixním poplatkem, a to přímo do státního rozpočtu. V dalších letech docházelo k průběžnému navyšování daňových sazeb až k dnešním 35% (v případě technické hry, tedy automatů). Daňová zátěž provozovatelů tak sice vzrostla o neuvěřitelných 67%, nicméně všechny tyto prostředky jsou odváděny přímo do státního rozpočtu a neziskové nebo charitativní organizace nemají žádný zajištěný podíl na vý-

nosech z těchto daňových odvodů. Jako provozovatelé jsme přitom například zmiňovaných 10% odvodu neziskovým organizacím podporovali.

Kdyby taková úprava byla prošla, o jak velké garantované prostředky se mohlo jednat pro neziskové organizace a charitu?

V roce 2020 činily souhrnné tržby v hazardním sektoru 32,9 mld. Kč, z čehož stát vybral na dani z hazardních her napříč všemi druhy her částku 10,3 mld. Kč. V roce 2021 odhaduji výběr daně na 11,9 mld. Kč, a to i navzdory skutečnosti, že byl vloni land-based sektor zavřen neuvěřitelných 150 dní. Pro rok 2022 si troufám odhadnout výběr daně ve výši 15,4 mld. Kč, což reprezentuje cca 48,7 mld. Kč tržeb.

Pokud bychom uvažovali, že by všichni provozovatelé odváděli na dobročinné účely 10% ze všech tržeb

a zbytek by pak dodanili dle příslušné daňové sazby, tak by napřímo do sektoru neziskových organizací plynulo odhadem 4,9 mld. Kč. Tyto prostředky by neziskový sektor měl garantovány zákonem a mohl by tedy i lépe plánovat dlouhodobé projekty pomáhající potřebným.

Velkým tématem na místní úrovni je v posledních letech tzv. nulová tolerance. Nicméně v jejím důsledku chybí peníze na prevenci a projekty zaměřené na řešení dopadů hráčství. Jak se v současné době liší daňové postavení měst s nulovou tolerancí a měst, které regulují dostupnost hraní jinými formami?

Obcím obecně plyne tzv. rozpočtovým určením daní 30% z celostátního daňového výnosu z daně z hazardních her. Ty obce, které zakáží některé druhy hazardních her, se o tyto významné příjmy do svého rozpočtu dobrovolně připravují. Z těchto příjmů mohou být financovány právě neziskové organizace, které bojují s případným patologickým hráčstvím a jeho dopady, nebo preventivní programy zaměřené zejména na naplňování volného času dětí a mládeže.

Historie už nespočetněkrát ukázala, že prohibice nefunguje, tzn. že regulovat hazard pomocí úplného zákazu jednoho anebo více druhů hazardních her je krátkozraké. Nejružnější formy hraní jsou součástí lidské společnosti po staletí a lidé si svou hru prostě vždy najdou. Při úplném zákazu jednoho typu hry to pak je buď ve formě nelegálních heren, nebo dnes všude dostupné on-line hry. Nicméně pro politiky, obzvláště pak ve volebních letech, se ale jedná o lákavé a populisticky snadno uchopitelné téma, které vždy dobře zní.

Kam dnes daňové výnosy z herního průmyslu v obcích a městech vesměs plynou? Můžete zmínit konkrétní projekty, které mají vyvážit negativní do-

pady na města či obce?

Obce z těchto příjmů mimo jiné financují pořádání kulturních akcí, sportovní aktivity místních oddílů, charitativní projekty a další bohubilé aktivity, na které v dnešní napjaté covidové době se sníženými rozpočtovými příjmy a naopak zvýšenými výdaji jednoduše nezbývají peníze. Proto upřímně nerozumím postupu některých obcí, které podlehnou líbivým teoriím o vymýcení hazardu a pak se diví, že hazard nejen nezmizel, ale zároveň mají díru v rozpočtu.

Proč je tedy i přesto nulová tolerance čím dál víc lákavou formou regulace pro obce a města, když reálně nulovou není? Není to také možná odraz toho, že nemáte jako provozovatelé úplně dobrou pověst a důvěru komunálních politiků?

Je potřeba nejprve férově přiznat, že pověst, jakou má v naší zemi herní průmysl a obzvláště jeho část provozující kamenná kasina, je do jisté míry zasloužená. Naše společnost funguje teprve od roku 2017, a právě proto mám od těchto věcí odstup a jsem, troufnu si tvrdit, objektivní, ale nad některými věcmi, které se v této branži děly dříve, člověk musí jenom kroutit hlavou.

Na druhou stranu máme již rok 2022 a od „devadesátek“, tedy za nějakých 30 let, se opravdu plno věcí změnilo. Došlo ke generační obměně vlastníků a managementu samotných provozovatelů a s tím přišla i značná profesionalizace a kultivace celého odvětví herního průmyslu. Zároveň se celý trh výrazně vlastnicky konsolidoval, nejvíce s přijetím nového hazardního zákona a pak důsledkem covidu tak, že některé společnosti již neexistují a obrovské množství provozoven zaniklo. Nejvýmluvější jsou čísla dokládající úbytek heren a kasin v ČR. Jejich počet klesl z 8367 provozoven v roce 2011 na dnešní necelý jeden tisíc!

Samozřejmě se vždycky najdou obce, jejichž zastupitelé podlehnou populistickému pokušení a nulovou tolerancí si schválením obecně závazné vyhlášky odhlasují – v poslední době např. Chomutov anebo Jablonec nad Nisou. Takových vyhlášek platí k dnešnímu dni v ČR několik set a z nich zhruba větší polovina zakazuje hazard úplně a zbytek jej nějakým způsobem reguluje. I zde je vidět trend výše zmíněné obrody, kdy množství těchto vyhlášek začalo před lety strmě narůstat ze 127 v roce 2011 až po současných cca 700. Toto číslo již poslední roky nenarůstá a je zřejmé, že reforma celého herního sektoru byla úspěšná, což také potvrdila Analýza regulace hazardu v ČR (ARHA), kterou si zpracovalo samotné MF ČR vloni a která úspěšnost této reformy jasně deklaruje.

Může se zdát, že jde jen o pohled zastupitelů. Ti ale jako politici vesměs reagují na společenskou poptávku. Jak tedy chcete změnit pohled veřejnosti na celý váš sektor, pokud říkáte, že se tak dramaticky proměnil?

Myslím si, že veřejnost již má na náš sektor naprosto realistický a neutrální pohled. Celkem intenzivně sleduji diskuse, např. na sociálních sítích pod články týkajícími se hazardu, a bývám často i velmi pozitivně překvapen, jaký mají někteří lidé racionální názor. Samozřejmě že nečekám oslavné ódy na náš sektor, ale objektivní pohled na věci oceňuji.

Ale abych se vrátil k vašemu dotazu. Herní sektor je u nás regulován tak jak málokde ve světě a troufám si tvrdit, že máme suverénně nejpřísnější regulaci v Evropě. Stát hráče chrání povinnou registrací, zákazem hry pro lidi v insolvenční a v hmotné nouzi díky tzv. Registru vyloučených osob (RVO), možností nastavení limitů prohry, non-stop kontrolou kamerovými systémy →

s povinným uchováváním záznamu po dobu dvou let a dalšími opatřeními.

Nadto máme de facto zakázanu jakoukoli reklamu vně provozovny, do které navíc nesmí být zvenku nijak vidět. V porovnání s absolutně volným marketingovým polem působnosti provozovatelů např. on-line kasin v rámci všech mediálních kanálů se to opravdu nedá srovnávat.

Jakou alternativní regulaci nulové tolerance vy jako provozovatelé vidíte? Asi se shodneme, že nějaká forma regulace přeci musí existovat. Jaký model je podle vás životaschopný? A na jaké úrovni by taková rozhodnutí měla být ideálně přijímána?

Jak jsem již zmínil před chvílí, nulová tolerance nic neřeší. Jako správný hospodář bych nejprve analyzoval situaci v herním sektoru ve své obci a zvažil nejen ekonomické, ale i další aspekty, jako např. sociální dopady, adiktologickou péči a další. Zároveň bych nechal zpracovat právníky ideální způsob regulace šitý na míru pro naši obec tak, aby tato regulace plnila náš vytyčený cíl, ale byla také v souladu např. se soutěžním právem a nikoho nediskriminovala.

Co se týká vhodných způsobů regulace, tak je nejprve potřeba říct, že herní průmysl je již dostatečně regulován na národní úrovni. Pokud ale však obec i přesto cítí potřebu regulovat hru na svém území, pak se jako nevhodnější jeví forma negativního vymezení. Obec jednoduše vymezí určité části obce, kde se hra provozovat nesmí, anebo nastaví obecná kritéria, např. že provozovny nesmí být blíže než 200 metrů od škol, veřejných budov atd. Touto cestou hry reguluje např. Tábor.

Jakou roli jste v regulaci ochotni hrát tedy přímo vy jako provozovatelé?

Naši roli vidím ve dvou rovinách. V prv-

ní rovině jsme již takovéto role účastní automaticky na národní úrovni právě díky zmíněným zákonným opatřením. Ze zkušenosti můžeme potvrdit, že jsou více než dostatečná, jak jsem již před chvílí zmiňoval s odkazem na úspěšnost reformy dle studie ARHA.

Druhá rovina je lokální ve vztahu k dané obci a zde bychom se chtěli do procesu regulace zapojit intenzivně. Velmi rádi budeme s obcemi spolupracovat na analyzování místní situace, poskytneme důležitý vhled do problematiky, který z logiky věci může mít pouze provozovatel, zmapujeme místní hráčskou komunitu atd.

Zároveň je v našem zájmu, aby do našich provozoven chodili hráči, kteří se jdou pobavit a uvolnit se. Nechceme hráče, kteří by u nás prohrávali všechny svoje peníze, anebo dokonce cizí peníze. Kasino je zábava pro dospělé lidi, kteří ví, kolik chtějí a kolik si můžou dovolit utratit, aniž by tím ohrozili svoje běžné fungování, anebo dokonce existenci.

Je pro provozovatele představitelné další daňové zatížení, například právě o fixovaný odvod na charitu ve světle hrozby nulové tolerance?

Odpovím odkazem na Závěrečnou zprávu z hodnocení dopadů regulace (RIA), kterou zpracovalo opět MF ČR v roce 2016. Ta velmi zřetelně popisuje na tzv. Lafferově křivce, že další zvýšení daňového zatížení nad stávající sazbu daně z technických her (35%) již nebude mít efekt ve formě zvýšeného daňového výnosu pro stát, potažmo obce. Naopak, tento výnos bude se zvyšováním daňové sazby klesat.

Co se týká případného odvodu na veřejně prospěšné účely, tak ten by se měl podle mého názoru počítat procentuálně, mluvil jsem např. o 10%. Od-

vod by nebyl fixní a mohl by být počítán z celorepublikového výnosu bez závislosti na zákazu některé z hazardních her v dané obci a mohl by být odváděn např. do nějakého fondu anebo na účet agentury/organizace příslušného ministerstva.

Dokážete si představit Českou republiku, ve které by vůbec neexistoval hazard? Jak by takový scénář podle vás vypadal? Očekával byste v tom případě nějaký boom nelegálních provozoven či jiné průvodní jevy, negativní či pozitivní?

Pojďme si jednou provždy uvědomit, že nulový hazard nerovná se žádný hazard. Zakázáním např. automatů zájem o jejich hraní totiž nezmizí. Hráči se pouze přesunou do kasin a heren mimo katastr obce, kam je ještě budou tito provozovatelé svážet zdarma. Pozitivní efekt ve formě výnosů bude zůstat mimo obec, ale negativní dopady v případě např. patologického hráčství a s tím spojených nákladů bude obec nést dále.

Přesunou se také do on-line prostředí, které je všudypřítomné a kde má dnes on-line kasino každý ve svém mobilu a obec z takového hráče opět nemá žádný výnos.

V neposlední řadě zcela zaručeně dojde ke vzniku nelegálních heren, z kterých obci také neplynou žádné daňové výnosy. Nadto tyto herny nemusí respektovat jakékoli povinnosti požadované po legálních provozovatelích, takže jejich hráči nejsou chráněni a kontrolováni. Nemluvě o férovosti hraných her, které nemusí splňovat přísné podmínky certifikace kladené na legální herní zařízení. ■

DuoLife

Collagen

Advanced Technology of Collagen

**DUOLIFE = PÉČE O ZDRAVÍ + NABÍDKA NEZÁVISLÉ SPOLUPRÁCE PRO
SCHOPNÉ LIDI, LÉKÁRNY A PRODEJNY SE ZDRAVOU VÝŽIVOU**

Pro více informací o DUOLIFE navštivte následující stránky:

1url.cz/4KZ6x

czechia.myduolife.com/shop.html

Zájemci z Česka pište a volejte:

duolife.czechia@gmail.com

+420 775 795 855

Zájemci ze Slovenska pište a volejte:

slovakia.duolife@gmail.com

+421 940 867 784

POMOC PŘI CESTOVÁNÍ VLAKEM POSKYTOVANÁ SPRÁVOU ŽELEZNIC

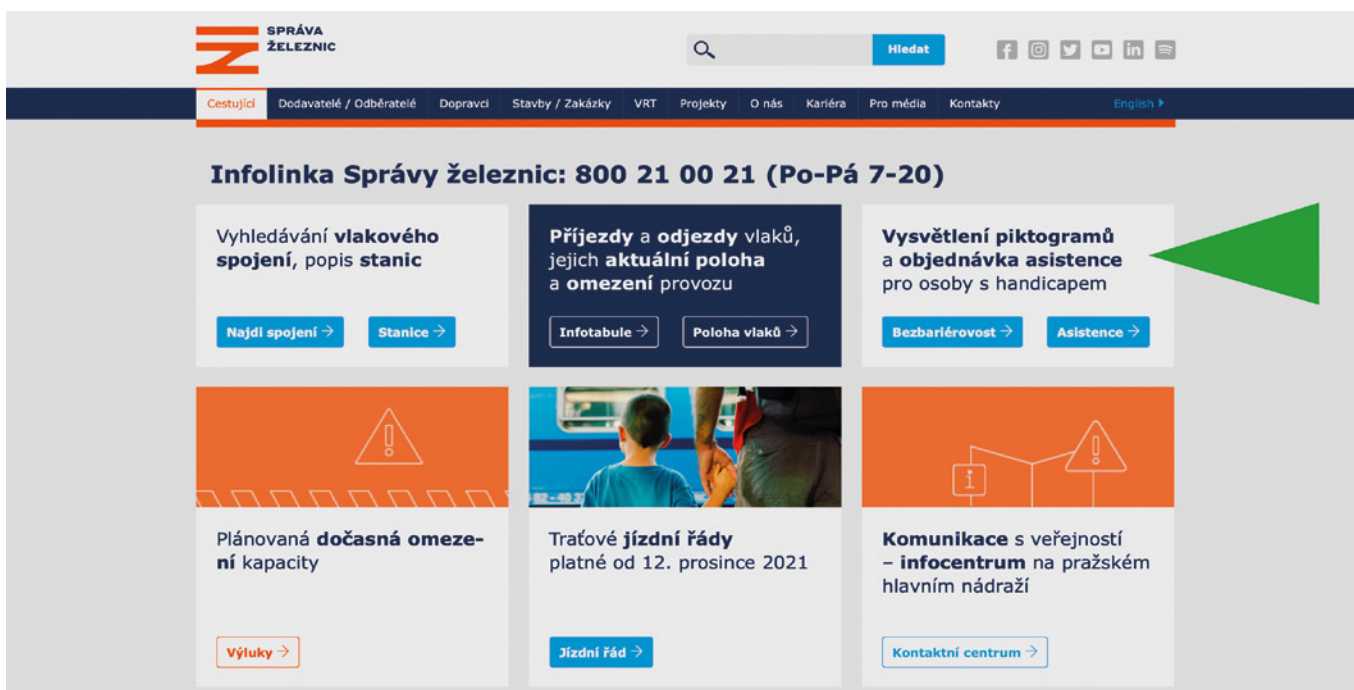
Budování bezbariérových přístupů na nástupiště není jediným opatřením, které usnadňuje cestujícím přístup k vlakům. Správa železnic nabízí už od roku 2020 osobám se zdravotním postižením asistenční pomoc v podobě takzvaných mobilních čt. Jen v loňském roce ji využilo přes devět tisíc zájemců.

Správa železnic vynakládá dlouhodobě nemalé prostředky na zajištění bezbariérových přístupů na nástupiště, které usnadňují příchod k vlakům také cestujícím se zdravotním postižením. V rámci revitalizací a modernizací železničních stanic a zastávek se pro usnadnění pohybu v jejich prostorách budují šikmé chodníky, pohyblivé pásy a výtahy.

Součástí úprav je také orientační a informační systém pro cestující. Pro nevidomé osoby se odjezdové, příjezdové, podchodové a nástupištní tabule či monitory postupně doplňují i hlasovým výstupem. Pro informace o vlacích mohou cestující také využít aplikaci INFOTABULE, která je dostupná zdarma pro platformu Android (Obchod Play) i IOS (App Store). Ta poskytuje on-line

informace o jízdách vlaků pro všechny stanice i zastávky. Zmíněná aplikace umožňuje také hlasový výstup pro nevidomé cestující.

Správa železnic navíc od roku 2020 nabízí službu, jejímž cílem je pomoc při cestování osob s omezenou schopností pohybu a orientace (OOSPO). Tím se rozumí veškerá součinnost potřebná

one ticket
jedna jízdenka

Úvod Jízdenky Jak to funguje Dopravci Asistence Přepravní podmínky Kontakt

Objednejte si cestu s vozíkem nebo asistenci na nádraží

Přeprava s vozíkem Pouze asistence na nádraží

Cesta

Odkud
odjezdová stanice

Kam
cílová stanice

Datum
04.02.2022

Čas
22:19

Žadatel

Jméno *

Email * Telefon *

Poznámka
Šířka vozíku a přibližná hmotnost, další požadavky a informace co bychom měli vědět

Elektrický vozík Mechanický vozík
 Cestuji s průvodcem, který pomůže při nástupu

Závazně potvrdit objednávku

k tomu, aby takový cestující byl schopen následně:

- nastoupit do odjíždějícího vlaku,
- přestoupit na přípoj,
- vystoupit z příjezdějícího vlaku.

Zde je nedílnou součástí i následná asistence dopravce.

Pomoc se poskytuje pro umožnění pohybu v prostorách železniční stanice včetně příchodu a odchodu z nástupiště. Jen za loňský rok využilo tuto nabídku Správy železnic celkem 9 249 cestujících.

Vlakové spojení a seznam stanic, včetně jejich provozní doby, nabídky služeb, vybavení a přístupnosti pro OOSPO, naleznete na webové stránce <https://www.spravazeleznic.cz/cestujici>. Na tomto odkazu můžete najít také objednávkový formulář pro pomoc s vozíkem nebo asistenci při pohybu v prostorách železniční stanice. Zde si zadáte, odkud a kam chcete vlakem cestovat, k tomu vyplníte druh pomoci, kterou potřebujete. Systém najde

nejvhodnější spojení a ve spolupráci s dopravci a Správou železnic tak zajistí vámi požadovanou pomoc.

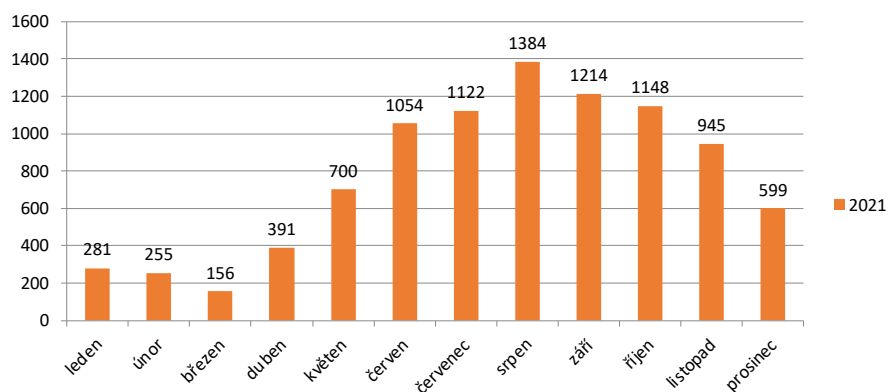
Důležitá je pro nás především konkrétní specifikace pomoci, která slouží k tomu, aby byla poskytnuta v odpovídající kvalitě. Zaznamenáváme totiž situace, kdy byla asistence obecně vyžádána, ale následně došlo k jejímu odmítnutí. Tyto případy pak blokují možnosti výpomoci ostatním cestujícím.

Zmíněnou službu je možné si objednat také přímo u konkrétního dopravce,

který tyto přepravy následně projednává.

Nově plánuje Správa železnic pro cestující na invalidním vozíku pomoc při nástupu a výstupu z vlaku pořízením zdvihacích plošin, dosud ji zajišťovali pouze dopravci. V současné době je v přípravě výběrové řízení na dodavatele 65 plošin, které budou postupně dodávány do celkem 37 železničních stanic. Realizace se předpokládá v druhé polovině tohoto roku. ■

Poskytovaná pomoc ze strany Správy železnic v roce 2021

NA ČESKÉ ŽELEZNICI PŘIBYLY DESÍTKY SNADNO PŘÍSTUPNÝCH NÁDRAŽNÍCH BUDOV

Bezbariérové přístupy získaly další desítky nádražních budov po celé republice. Správa železnic v uplynulém roce kompletně zrekonstruovala celkem 73 těchto objektů. Finanční náklady, které byly na příslušné stavební akce vynaloženy, přesáhnou 2 miliardy korun.

Snadný přístup i pro osoby s omezenou schopností pohybu a orientace nyní nabízejí nádražní budovy v Milevsku, Protivíně, Strakonících, Pačejově, Žihlí, Kolinci, Nýrsku, Blovicích, Horažďovicích, Litvínově, Holicích, Křižanově, Třebíči, Skleném nad Oslavou, Hrušovanech nad Jevišovkou-Šanově, Lhotce nad Bečvou, Dětřichově nad

Bystřicí nebo Krnově-Cvilíně. Zlepšení například v podobě moderních odbavovacích prostor mohou rovněž využívat cestující ve stanicích Ostrov nad Ohří, Kadaň, Louny, Sušice, Mnichovo Hradiště, Hanušovice, Šumperk, Ivanovice na Hané, Kroměříž, Skrochovice, Kunčice pod Ondřejníkem a Havířov. To platí i pro zázemí ve zcela nové stanici

Praha-Zahradní Město, která byla otevřena vloni v září.

Do finále se chýlí také několik významných renovací památkově chráněných nádražních budov. „V únoru dokončíme pokládku ručně vyráběné podlahy v objektu královéhradeckého nádraží, stavební práce spějí do finále i v případě rekonstrukce osobního nádraží v Berouně, hotovo chceme mít o letních prázdninách,“ popisuje generální ředitel Správy železnic Jiří Svoboda a dodává: „Významně se posouvá také rekonstrukce českobudějovického nádraží, kde do konce roku cestujícím otevřeme zrenovovanou odjezdovou halu.“

V průběhu letošního roku naplno poběží práce v památkově chráněných objektech v Plzni a v Pardubicích, kde se první fáze stavby týká výškové budovy Sirius. Dělníci budou pokračovat také v renovaci interiérů Fantovy budovy na hlavním nádraží v Praze. Další významnou stavbou, kterou letos Správa

železnic předpokládá zahájit, je rekonstrukce historické výpravní budovy ve stanici Teplice v Čechách. V první etapě se stavbaři zaměří na opravu fasády a přilehlého 1. nástupiště.

V některých stanicích vzniknou zcela nové nádražní budovy. Moderního záze-

mí se dočkají cestující v Praze-Radotíně, kde v roce 2022 bude připravena k zahájení výstavba nového jednopodlažního objektu. Ve Vsetíně nahradí současnou nádražní budovu společný odbavovací terminál pro vlakovou a autobusovou dopravu, zároveň také dojde k přestavbě kolejiště. Nová odbavovací

hala roste i v Praze-Vysočanech, kde nahradí nedávno zbouranou výpravní budovu. Ta byla dostupná z přístupového podchodu pouze po dvojici pevných schodišť. Moderní objekt bude dosažitelný přímo z Paříkovy ulice, pohodlný příchod k vlakům zajistí výtahy na nově budovaná nástupiště.

K realizaci budou letos připraveny také nádražní budovy ve Kdyni, Blatně u Jesenice, Čejeticích, Rybníšti, Novém Městě pod Smrkem, Hostinném, Roztokách u Prahy, Kostelci u Jihlavy, Střelcích, Adamově, Podivíně nebo Tlumačově. Pracovat se bude rovněž na objektech, jejichž úpravy začaly již v loňském roce. Jde například o nádraží v Tachově, Prachaticích, Písku, Balkově Lhotě, Veselí nad Lužnicí, Velvarech, Velimi, Nové Pace, Libině, Moravském Berouně, Opavě západ, Studénce, Bohumíně či Třinci. Řada z těchto budov přitom dosud nebyla bezbariérově přístupná. ■

2022: NOVÁ PRÁVA SPOTŘEBITELŮ V ENERGETICE

Od ledna tohoto roku máme jako spotřebitelé v energetice nová práva, která přinesla novela energetického zákona. Silnější postavení mají zákazníci jak ve vztahu k dodavatelům energií, tak vůči neslavně proslulým zprostředkovatelům. Novinky jsme probrali s Energetickým regulačním úřadem v rámci našeho společného seriálu, se kterým se na stránkách Mostů budeme setkávat i v tomto roce.

Zvyšuje váš dodavatel cenu? Ať to řekne pořádně!

Zdražení nechodí po horách, ale po lidích a jejich peněženkách. Energetická burza se příslovečně utrhla ze řetězu a ceny od léta opakovaně pokořily historická maxima. To se, bohužel, postupně projevuje v cenících dodavatelů energií, kteří zvyšují koncové ceny, často opakovaně.

Novela energetického zákona proto přišla právě včas. Důležité změny se totiž dotkly ustanovení, kterými se řídí dodavatelé, když oznamují změny ceníků nebo jiných smluvních podmínek. I nadále platí, že nás o takovém kroku musí dodavatel vyrozumět nejpozději 30 dní předem. Oznámení přitom musí být prokazatelné a adresné. My na něj můžeme reagovat odstoupením od smlouvy, které musíme podat nejpozději deset dní předtím, než změny začnou platit. Dodavatele pak můžeme opustit bez jakýchkoliv sankcí.

Co se ale stane, když dodavatel svou povinnost nesplní? Dosud zákon rozlišoval dvě situace, když dodavatel změnu neoznámil vůbec, nebo sice oznámil, ale porušil některou z podmínek.

V prvním případě se k neoznámeným změnám vůbec nepřihlíželo, ve druhém jsme dostali na odstoupení od smlouvy další tři měsíce. Novelizovaný zákon ale přitvrdil a dodavatelům říká, že pokud oznámení nezašlo včas a úplně, mají smůlu, stejně jako kdyby ho nezaslali vůbec. Změna ceny je v tu chvíli změnou neplatnou, ceník (ani jiné smluvní podmínky) se nám nezmění.

Vzhledem k současnému dění se vyplatí připomenout i to, co je považováno za oznámení adresné a prokazatelné. Když to zjednodušíme, dodavatel musí vyvinout přiměřenou snahu o to, aby spotřebitele informace zastihla. A i když konkrétní podmínky oznámení stanoví až smlouva, i ta se musí držet zákona.

Na ERÚ se setkáváme třeba s případy, kdy dodavatel oznámil zvýšení ceny pouze na webových stránkách, nena-

psal lidem ale ani email, SMS nebo dopis. Znamená to tedy, že musíme jako spotřebitelé sledovat stránky dodavatele den co den? Neznamená. ERÚ takovou formu oznámení považuje za nedostatečnou. Dodavatel sice nemusí posílat rovnou doporučený dopis, ale pouhým zveřejněním změn na svém webu povinnost zkrátka nesplní.

Jak se případně bránit, pokud se podobně zachová i náš dodavatel? Důležité je, zda by po nás i přes chybné oznámení o zvýšení ceny navýšenou částku požadoval při vyúčtování. To by byl totiž jasný důvod pro reklamaci. A kdyby reklamaci neuznal, obrátit se můžeme na ERÚ nejenom pro radu, zahájit je možné i mimosoudní řešení sporu.

Vypovězte smlouvy energošmejdům

V oblasti zprostředkování energií přináší zákon tolik novinek, že si je rozebereme v samostatném článku. Vybereme ale jeden podstatný bod, který můžeme využít hned.

Od ledna je díky novele energetického zákona možné vypovědět smlouvu energetickému zprostředkovateli bez jakéhokoliv postihu a bez výpovědní

lhůty, takže okamžitě. Platí to přitom i pro smlouvy, které byly uzavřené před tímto datem.

Co to pro spotřebitele znamená? Pokud kdokoliv z nás v minulosti podepsal smlouvu s energetickým zprostředkovatelem, které by se chtěl zbavit, má nyní možnost a nikdo mu za to nemůže dát pokutu. To platí i pro případy, kdy jde o smlouvu na dobu určitou, která ještě měla nějakou dobu trvat.

Pozor si však dejme na to, že s výpovědí nesmíme otálet. Musíme ji podat dříve, než bychom smlouvu stihli jakkoliv porušit. Dokud je smlouva platná, stále hrozí pokutami v dalších ustanoveních, a platná jsou například i ujednání o odměnách zprostředkovateli, pokud jsme se k nim zavázali podpisem. Proto neváhejme a podobných smluv se zbavme včas.

Doplníme, že stávající smlouvy zprostředkovatelé musejí předělat do poloviny roku tak, aby vyhovovaly nové zákonné úpravě. Pokud by tak neučinili, smlouvy zaniknou, aniž by je musel kdokoliv vypovídat.

Tři roky a dost

Novinkou je také omezení maximální délky smluv k dodávkám energií. Pokud se rozhodneme pro smlouvu na dobu určitou, dodavatel už nám dnes nabídne nanejvýš tříletý kontrakt. Proč jde o podstatnou změnu? Znovu se dostáváme k pokutám.

Když předčasně ukončíme smlouvu na dobu určitou, vystaví nás dodavatel zpravidla sankci. Její výše se přitom typicky počítá ze zbývajících doby kontraktu. A někdy nejde jenom o pokutu, dodavatel nám ke všemu může připočítat i ušlý zisk, pokud mu to smluvní podmínky umožňují. Běžně potom zaplatíme několik stokorun za každý

měsíc, který ještě zbýval do řádného ukončení kontraktu.

Není těžké spočítat, kolik po nás bude požadováno, jestliže si takovou smlouvu „zkrátíme“ o několik let. Budou to tisíce korun za každý rok. Někteří dodavatelé přitom dosud nabízeli úvazky desetileté nebo delší. Ve výsledku jsme pak na ERÚ řešili problém spotřebitele, který byl u nového dodavatele teprve měsíc, když se rozhodl odejít. Smlouva ale byla podepsána na tak dlouhou dobu, že se sankce za její předčasné ukončení vyšplhala k osmdesáti tisícům korun.

Upřesnit můžeme ještě to, že pokud by kdokoliv podepsal s dodavatelem smlouvu na dobu určitou delší než tři roky, po uplynutí této doby se kontrakt automaticky (podle zákona) „překlopí“ na dobu neurčitou. Smlouvu na dobu neurčitou lze už vypovědět kdykoliv a odejít můžeme po uplynutí tříměsíční výpovědní lhůty – bez pokut, samozřejmě.

Snadné odmítnutí prolongace

Znáte to, a pokud neznáte, máte štěstí. Ukončit smlouvu na dobu určitou, která v sobě měla doložku o automatické obnově (takzvané automatické prolongaci), byl někdy velký boj. Snadno se řekne, že obnovu stačí včas odmítnout a smlouva skončí. Jenomže, kdy znamená včas?

Dodavatelé sice definují ve svých dokumentech časové okénko pro odmítnutí prolongace, místo konkrétního data nám ale dají návod, jak ho spočítat. A správnost výpočtu si leckdy nebyl jistý ani právník, natož řadový spotřebitel. Výsledkem potom bývalo, že pokud jsme se netrefili a odmítnutí prolongace zaslali s pozdějším či dřívějším datem, dodavatel k ní nepřihlížel a smlouva se stala platnou na několik dalších let.

Od ledna tomu zákonodárci učinili přítrž. Podle novely energetického zákona stačí, když kdykoliv během trvání smlouvy řekneme, že si její obnovení nepřejeme. Nejzazší termín, kdy to můžeme dodavateli oznámit, je dvacet dní předtím, než by k prolongaci smlouvy mělo dojít. Už se nám tedy nestane, že bychom nedobrovolně zůstávali u dodavatele, který nás de facto ulovil do spletnice nepřehledných podmínek.

Kdy končí naše smlouva s dodavatelem?

Poslední novinka, kterou dnes probereme, bude dobře fungovat ve spojení právě s předchozím bodem, s úpravou automatické prolongace. Od letoška je totiž platná také nová vyhláška o vyúčtování, kterou vydal ERÚ. Tato vyhláška dodavatelům nakazuje, aby ve vyúčtování uváděli termín možného ukončení dodávek. Až nám tedy dorazí příště vyúčtování, dozvíme se z něj datum, kdy končí naše smlouva, pokud jde o smlouvu na dobu určitou, a kdy můžeme odejít od dodavatele, aniž by nám hrozila pokuta.

Je to až k nevíře, dosud ale řada dodavatelů, včetně velkých společností, odmítala spotřebitelům toto datum sdělit s tím, že ho najdou ve smlouvě. Nic naplat, že jde o základní slušnost říct našemu smluvnímu partnerovi, do kdy máme uzavřenou smlouvu, když se na to zeptá. Dodavatelé vymýšleli další a další důvody, proč informaci nevydat. Od letoška se vymlouvat nemohou, respektive údaj musí uvést ve vyúčtování.

Zároveň došlo k úpravě vyhlášky, která zajistí, že vyúčtování spotřebitelé skutečně dostanou alespoň jednou ročně. Zabrání se tak praxi některých dodavatelů, kteří zneužívali nejednoznačné právní úpravy a spotřebitelům nezaslali vyúčtování třeba i čtyři roky po sobě. ■

PEUGEOT S NOVOU TVÁŘÍ

Nový Peugeot 308 je prvním modelem nesoucím na své kapotě nové logo značky Peugeot. To letos radikálně změnilo podobu. Novým symbolem v podobě impozantní lví hlavy chtěl Peugeot vyjádřit kvalitu, osobitý styl a eleganci. Nový Peugeot 308 tyto charakteristiky vystihuje naprosto dokonale. Designem, technologiemi, jízdními vlastnostmi... každou svou stránkou dokazuje posun značky Peugeot směrem k luxusnějším kategoriím produktů.

Nový Peugeot 308 vás okamžitě okouzlí. Jeho design je smyslný a ostře vybroušený. Dokonale zapadá do světa dynamických reprezentativních vozů, k nimž se hlásí. Čelní masce dominuje nové logo, za kterým je ukrytý radar sloužící asistenčním systémům. Přední světlomety používají už od základní úrovně technologií LED. Na ně pak navazují světla pro denní svícení ve tvaru tesáků. Díky Peugeot Matrix LED Technology poskytují vyšší bezpečnost v každodenním provozu.

Všudypřítomný komfort

Uvnitř vozu najdete Peugeot i-Cockpit. Jedná se o uspořádání interiéru, které se stalo poznávacím znakem moderních peugeotů. Ve voze 308 vás však překvapí svou novou podobou. Byla vylepšena jeho ergonomie, kvalita i design a nabízí zcela nový systém infotainmentu Peugeot i-Connect®. Ten doplňují konfigurovatelné virtuální přepínače i-toggles pro nastavení klimatizace, rádia, telefonu atd. Pracovaný vzhled přepínačů svědčí o technologické úrovni, která je v rámci tohoto segmentu jedinečná. Nový systém infotainmentu nabízí to nejlepší ze světa chytrých telefonů. Bezdrátová funkce zrcadlení umožňuje připojit dva telefony současně, středový displej lze používat jako tablet a kompletní tech-

nologický zážitek završuje 3D on-line navigace.

O krok vpřed

Nabídku palubních technologií doplňují asistenční systémy řízení poslední generace. Nový Peugeot 308 udělal další krok k autonomnímu řízení. Kromě toho, že dokáže sám udržovat nebo měnit rychlost dle vozu před ním a držet stopu v jízdním pruhu, zvládne také poloautomatickou změnu jízdního pruhu, úpravu rychlosti vozu dle dopravních značek a přizpůsobení rychlosti v závislosti na sklonu zatáčky. Převratnou novinkou je také systém sledování mrtvého úhlu s dlouhým dosahem, a to až 75 metrů, zatímco konkurenční vozy zabírají jen něco kolem tří metrů. Bojujete-li občas s parkováním, veškeré vaše problémy vyřeší nový systém

Visiopark 3, který se skládá ze čtyř kamer pokrývajících 360° a couvací kamery s ostříkovačem.

Nový Peugeot 308 může být poháněn klasickým spalovacím motorem, a to buď benzínovým PureTech 1.2 o výkonu 110 nebo 130 k, nebo naftovým BlueHDi 1.5 o výkonu 130 k. Na výběr jsou šestistupňové manuální nebo osmistupňové automatické převodovky. Ekologickou alternativu pak poskytují dva plug-in hybridní motory ve výkonových variantách 225 nebo 180 koní. Čistě na elektřinu ujedou až 60 km, v hybridním režimu pak emitují v průměru asi 26 g CO₂/km. ■

Cena od 490 000 Kč

Více na peugeot.cz

DO PROJEKTU NA PODPORU ZAMĚSTNÁVÁNÍ V OSTRAVSKÉ AGLOMERACI SE ZAPOJILO VÍCE NEŽ STO OSOB SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

Právo na práci a jeho realizace patří k nejdůležitějším podmínkám naplnění kvality života. Národní rada osob se zdravotním postižením se snaží dlouhodobě o podporu osob s jakýmkoliv zdravotním omezením nejen v rovině poradenské a při poskytování sociální pomoci, ale i v rovině pracovní.

Od září roku 2018 jsme realizovali projekt na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením pod názvem: Příprava OZP na zaměstnávání přednostně pro technické a řemeslné obory v ostravské aglomeraci, reg. č. CZ.03.1.48/0.0/0.0/16_045/0009760. Za téměř čtyři roky realizace projektu se nám podařilo prostřednictvím různých klíčových aktivit podpořit přes sto osob se zdravotním postižením (OZP) či osob se zdravotním znevýhodněním (OZZ). Kvůli covidové pandemii byl projekt prodloužen a byl definitivně ukončen k 31. prosinci 2021.

Cílem projektu bylo klienty podpořit vzdělávacími bloky a individuálními konzultacemi je připravit na fungování na trhu práce. Většina klientů získala

i vyšší kvalifikaci formou absolvování odborných kurzů. Významným prvkem projektu bylo vyhledávání možností pracovních stáží u zaměstnavatelů na území ostravské aglomerace, tj. 90 % Moravskoslezského kraje, kterých účastníci aktivně využívali. A ukázalo se, že mělo absolvování tří měsíčních stáží pozitivní dopad k následnému uzavření pracovního poměru a uplatnění na trhu práce. Někteří účastníci si dokonce posléze založili živnostenský

list a začali pracovat jako OSVČ v profesích jako masér, kosmetička nebo fitness trenér.

Významným spolupracujícím subjektem se v projektu stala Charita sv. Alexandra, která se dlouhodobě snaží dávat osobám, které jsou hůře uplatnitelné na trhu práce, možnost pracovat. Provozuje několik chráněných dílen, a protože zde našli pracovní uplatnění tři účastníci našeho →

projektu, požádali jsme pana ředitele Ing. Josefa Stoklasu o krátký rozhovor a zpětnou vazbu.

Můžete, prosím, přiblížit našim čtenářům svou činnost a provoz chráněných dílen?

Provoz chráněných dílen patří mezi hlavní činnosti Charity sv. Alexandra již od jejího založení. V tvrdém konkurenčním prostředí se snažíme udržet všechny doposud působící dílny a dát pracovní příležitost zejména osobám se zdravotním postižením, s těžším zdravotním postižením, s duševním onemocněním a dále osobám, které jsou schopny podávat jen menší pracovní výkony. Provozujeme Textilní dílnu, Keramickou a Kožedělnou dílnu, dílnu Kooperace a Separace odpadů a Stolařskou dílnu.

bezpečné prostředí a také zkušené mistry, kteří je v daných dílnách vedou. Naším cílem je, aby se z nekvalifikovaného pracovníka stal pod dohledem zkušenějších zaměstnanců samostatný pracovník schopný vykonávat i řemeslné činnosti.

Jak vnímáte spolupráci na projektu?

Unikátnost projektu vnímáme v tom ohledu, že jsme mohli účastníky projektu lépe poznat, proškolit je prostřednictvím kvalifikačního kurzu a mentorovat je po celou dobu tříměsíční stáže, kde se naučili řadu potřebných dovedností pro danou práci – seznámili se s prací s nástroji a nářadím, s výrobními procesy, začlenili se do kolektivu, poznali pracovní prostředí a upevnili si pracovní návyky. I z hlediska komunikace a přístupu ke klientům bylo znát, že mají

Stolařská dílna je závislá na řemeslné odbornosti a zručnosti pracovníků. Veškerá výroba dílny je zakázkovou výrobou, což na jednu stranu přináší nemalá rizika při plánování optimálního vytížení zaměstnanců, na druhou stranu dává velké možnosti při seberealizaci a uplatnění vlastní kreativity.

Mezi naše nejvýznamnější položky sortimentu patří skříně z masivu a laminované dřevotřísky, kancelářský nábytek z laminované dřevotřísky, jídelní sestavy a postele z masivu, zahradní nábytek a další. Dílna je vybavena a postupně dovybavována moderními stroji, které umožňují dosáhnout vysoké kvality výrobků jak z lamina, tak masivu.

Další dva účastníci pracují v dílně Kooperace. Co si pod tímto spojením můžeme představit?

Dílna Kooperace se původně zaměřovala na lisování a drčení plastového odpadu. Postupem času – v souvislosti s útlumem při zpracování plastů, narostl objem kompletačních a montážních prací do plného vytížení dílny. I v předešlých dvou letech byla dílna Kooperace i přes složitou situaci způsobenou pandemií covidu-19 plně kapacitně vytížena výrobou dřevěných dárkových bedýnek a také úpravou a balením širokého spektra komponentů pro bazény.

Děkujeme za rozhovor a přejeme vše dobré v další práci.

Z výše jmenovaného výčtu je zřejmé, že jste na Ostravsku významným zaměstnavatelem na chráněném trhu práce, který má „pod jednou střechou“ tak široké možnosti uplatnění v různých oborech. Kolik máte zaměstnanců?

Zaměstnáváme celkem 95 osob, z toho 65 je se zdravotním postižením. I díky modernímu a bezbariérovému zázemí se snažíme, aby měli naši pracovníci

účastníci projektu stálou podporu svých pracovních konzultantů. Za jakýkoliv návazný projekt tohoto charakteru bychom byli i do budoucna velmi rádi a na spolupráci bychom chtěli navázat, protože byla přínosná.

Jeden z účastníků projektu našel po ukončení stáže uplatnění ve Stolařské dílně. Co zde práce obnáší a na jaký sortiment se zaměřujete?

Během několikaměsíční spolupráce s Charitou sv. Alexandra jsme poznali, že se jedná o sociální podnik, kde přistupují ke každému zaměstnanci individuálně a s velmi citlivým a empatickým přístupem. Na webových stránkách <https://charita-sv-alexandra.cz/> se o organizaci dozvíte více, zároveň můžete podpořit dobrou věc a zakoupit si některý z výrobků či se domluvit na individuální zakázce.

Areál Charity sv. Alexandra však není výjimečný jen lidmi, kteří zde pracují, ale poutá svou pozornost svým skvostným industriálním vzhledem. Lokalita bývalého uhelného dolu Alexandr v Ostravě-Kunčičkách byla v roce 2001 prohlášena Ministerstvem kultury kulturní památkou.

Do projektu zaměstnávání OZP v ostravské aglomeraci se celkem zapojilo 141 účastníků, kteří čerpali podporu v oblastech pracovního poradenství, právních služeb, psychologie, bilanční diagnostiky, dluhového poradenství, motivačních kurzů, nácviků pracovních dovedností, re/kvalifikačních kurzů s výhledem na možnost uplatnit se v daném oboru na trhu práce a již zmiňovaných stáží. Stáží se účastnilo 29 osob se zdravotním postižením v rozmezí dvou až tří měsíců. Každý stážista měl individuální podporu v mentorovi, který ho v dané oblasti provázel a učil pro samostatné zvládnutí profese. Vyjma podnikatelských subjektů byla dal-

ším poskytovatelem stáží či následným zaměstnavatelem OZP při vstupu na trh práce i veřejná či státní správa (Policie ČR - Krajské ředitelství MSK, Knihovna města Ostravy, Magistrát města Ostravy, Psychiatrická nemocnice v Opavě, Vítkovická nemocnice, Česká pošta a napřímo i některé obce Moravskoslezského kraje).

Jsme rádi, že se povedlo spektrum podpory pro OZP namíchat ve všech oblastech – komerční, podnikatelské OSVČ či veřejnosprávní. Díky celkové podpoře se podařilo zaměstnat 63 účastníků. V rámci zpětných vazeb z pohledu evaluace agendy zaměstnávání je ze strany cílové skupiny velká spokojenost s danou pracovní pozicí, nicméně s ohledem na nestabilitu trhu práce a ekonomickou situaci se ve všech případech nedaří udržet pracovní místa pro OZP či OZZ na dobu neurčitou. Limitem je z větší části jejich zdravotní stav či omezení, které lze řešit úpravou pracovní doby, změ-

nou pracovních podmínek či přizpůsobením pracovního místa. S ohledem na projekt můžeme jen doporučit, že audit pracovních pozic či změna pracovního prostředí mají svůj význam při zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Tuto službu nově zajišťuje i NRZP ČR, zrovna tak podporu při vstupu na trh práce a v rámci portálu www.praceprozp.cz nabídky pracovních pozic pro OZP nebo pro zaměstnavatele, kteří OZP dávají šanci získat pracovní místo a tuto cílovou skupinu zaměstnávají.

Věříme, že realizace projektu zaměstnávání osob se zdravotním postižením či zdravotním znevýhodněním včetně přípravy a podpory v daných oblastech při vstupu na trh práce byla určitou přidanou hodnotou nejen pro účastníky, ale přispěla i k celkovému povědomí zaměstnávání v ostravské aglomeraci a doufáme, že se podobné realizace podaří rozjet i v ostatních regionech napříč republikou. ■

VLADIMÍR FINSTERLE: CHCI VRÁTIT LÉKÁRNÍKŮM PRESTIŽ A PACIENTŮM USNADNIT ŽIVOT S NEMOCÍ

„Lidé dnes vnímají lékárníky jako podavače – zákazník přijde s receptem a lékárník podá lék. Taková je realita i proto, že poslední desítky let je tato pozice spojená čistě s obchodem. Já ale vnímám lékárenství jako službu, kdy lékárník by měl být partnerem pacienta a fungovat v synergii s lékařem,“ říká PharmDr. Vladimír Finsterle. Ten už víc než dvě desítky let provozuje první a největší lékárnou na českém internetu Lékárna.cz. Právě s ní spojuje odbornou službu, realizaci postcovidových zkušeností ve prospěch pacienta a spokojeného zákazníka na konci.

Vrátit lékárníkům prestiž v očích veřejnosti je velká vize. Jak k jejímu naplnění chcete dojít?

Covid-19 víc než cokoli před ním jasně ukázal, že lidé potřebují radu odborníka, uklidnění, že nejsou vydaní napospas zdravotním rizikům a nemocem. Vložili jsme na Lékárna.cz do této podpory hodně, a to jak peněz, tak lidské síly. V prvním covidovém roce jsme doširoka otevřeli dveře online poradny každému, kdo takovou radu potřebuje, a nemusí to být vůbec náš zákazník ani nemusí následně cokoli koupit. Vyškolili jsme celý tým lékárníků v komunikaci online, zapojili lékárnice na mateřské dovolené, aby neztratily kontakt s oborem. Online poradna se rozjela prakticky ihned, a tak jsme letos přišli s novou strategií: za rady se zaručit. To znamená, že když si pacient u nás zakoupí humánní volně prodejné léčivé přípravky, které mu lékárník doporučil včetně režimových opatření,

a ony mu nezaberou, vrátíme mu peníze. Zájem o online rady vzrostl víc než tisíckrát, to je myslím dobrý signál, že takovou pomoc, službu lidé potřebují. Stejně tak jsou už dlouho přehlížené

možnosti doručování léků domů, i když by to mnoha lidem – a handicapovaným zvláště – zjednodušilo významně život. Že máte elektronický recept, ale musíte s ním jít fyzicky do kamenné lékárny, je jasný paradox dnešní doby. Jsme připraveni online prodej léků na předpis poskytovat. Jsme lékárnou jako každá jiná, musíme splňovat veškeré parametry a regule shodné s kamennými lékárnami. Pandemie ukázala, že modernizace lékárenství a obecně i celého zdravotnictví si už hlasitě žádá o pozornost a dlouhodobé klíčování, drobné dílčí kroky neposouvají obor dopředu a nečiní pacienty, zvláště handicapované, šťastnými.

Pro lepší představu: jak děláte šťastnými právě handicapované zákazníky?

Každý si to může vyzkoušet sám – poradnu, objednávku, doručení, cokoli z našeho servisu. A když nám zpátky

zavolají nebo napíší, jak se jim vyhledávalo, objednávalo, jak rychle a jak zabalená jim dorazila zásilka od nás, zda porozuměli našim lékárníkům atd., budou to pro nás podněty a inspirace pro další zlepšování a změny. Členové sdružení mohou vybírat cokoli, volně prodejné léky i doplňky stravy nebo zdravé potraviny, určitě je zajímavá i široká nabídka speciálních pomůcek. A připravujeme se na březen, kdy bude možné u nás uplatnit e-poukazy na zdravotnické prostředky – opět tím pacientům ušetříme cestu, protože doručíme to, co potřebují, až na práh jejich domovů.

Jak je na změny nastavená společnost?

Tam také musí nastat změna, aby všichni aktéři působící ve zdravotnictví pochopili, co se v lékárenství změnilo a ještě změnit musí. Pokud jde o diskusi s lékárníky a jednotlivými provo-

PharmDr. Vladimír Finsterle

- Zakladatel Lékárna.cz, která má miliardový obrat a patří mezi největší online hráče na trhu
- Dlouhodobě podporuje vizi, aby si lidé mohli vybrat cestu ke zdraví podle svých možností
- Podnikatel roku 2021 v Pardubickém kraji

zovateli lékáren a dalšími subjekty, tam jsme na samém začátku. Otevřít toto téma, jasně pojmenovat rizika, důsledky, ale i možnosti a příležitosti, a vést otevřenou diskusi. Bez emocí, bez osobních invektiv.

Telemedicína, která může hodně pacientům usnadnit život, se dostává do centra pozornosti a diskusí. Takže myslíte, že je naděje na kvalitativní posun?

Máme v České republice značný potenciál, spoustu chytrých a schopných lidí,

dobrých nápadů, některých už i v realizaci. Ale pořád jako by digitalizaci ve zdravotnictví někdo držel za nohu a bránil jí nabrat tempo. Například právě telemedicína je stále vnímána jako virtuální concierge nebo jen náhrada osobního kontaktu jinou formou komunikace. Nicméně to je jen začátek. Telemedicína je hlavně o zpracování velkého množství dat generovaných nositelnými zařízeními, která monitorují nebo monitorovat mohou náš zdravotní stav, následně jsou vyhodnocována, stanovují se alerty, kterými se už →

musí zabývat lékař. Telemedicína je také umělá inteligence, která může pomáhat s diagnostikou formou nápovědy pro začínající lékaře či střední zdravotní personál, protože dostupnost lékařské péče bude menší.

Ted' se hodí připomenout, že právě internetovou lékárnou Lékárna.cz jste založil před skoro 22 lety, tedy v době, kdy většina lidí ještě měla hodně omezený přístup k internetu, nebyla to součást domácností.

A patří dlouhodobě mezi TOP 3 českých internetových lékáren. A stále hledáme nové příležitosti, jak pomáhat pacientům ke zdraví. Kromě odborné rady s garancí inovujeme rychlosti doručení, v některých regionech vozíme léky zákazníkům až domů. Jsme připraveni doručovat i léky na předpis, splňujeme všechna kritéria, ale pořád se nedaří prokopat bariéru nedůvěry. O pozornost se už několik let uchází distanční výdej léků, jednoduchá myšlenka, která navazuje na e-recept a ocení ji hlavně chronicky nemocní nebo nepohybliví pacienti, lidé žijící sami. Letošní novela tuto myšlenku posunula jen do

Lékárna.cz

- První a největší lékárna na českém internetu
- Tým lékárníků poradí každému, kdo potřebuje pomoci se zdravím
- Široký sortiment produktů pro zdraví i služeb
- Sídli v Chrudimi
- www.lekarna.cz

kompromisu, který ale pro pacienta není tím komfortem, jaký by mohl do-

stat. Pozměněný návrh nakonec velmi nahrával strukturovaným řetězcům a velmi ohrožoval jednotlivé lékárny, na kterých by moderní lékárenství s pomocí moderních technologií mohlo opět vstát z popela.

Vaše vize od samého začátku podporuje, aby každý pacient měl na výběr, jak se bude o svoje zdraví starat. Jaké jsou vaše letošní plány?

Každý den se snažíme realizovat nápady na zlepšení zákaznické zkušenosti – aby naši zákazníci byli spokojeni s tím, co jim nabízíme, jak jim to připravíme a doručíme, jak s nimi mluvíme. Abychom nebyli jen anonymní lékárnou, ale tím osobností, které svoji práci pro ně dělají rádi. Doručování léků až k těm, kteří si pro ně sami přijít nemohou, je pro nás velkým cílem letošního roku. ■

Je hezké, že se na tebe můžu spolehnout

Spolehnout se můžete i na nás. Stejně jako
další miliony zákazníků v celém Česku.

JSME S VÁMI. SKUPINA ČEZ

POMÁHAT JE PŘIROZENÉ NEJEN V RÁMCI RODINY,

ŘÍKÁ V ROZHOVORU PRO MOSTY RADNÍ PRAHY 13 ANETA EČEKOVÁ MARŠÁLOVÁ

Aneta Ečeková Maršálová je radní Prahy 13 a v rámci městské části vede pracovní skupinu pro bezbariérovost. Kromě jiného je předsedkyní Sociálního výboru a členkou Výboru pro výchovu a vzdělávání. Na pražském magistrátu působí v Komisi pro integraci cizinců a je též stálým hostem v Komisi pro pěší a bezbariérovost...

V ýčet vašich aktivit a projektů, kterým se věnujete, je zcela unikátní. Jsou to aktivity, se kterými vás někdo oslovil, anebo je sama vyhledáváte?

Když mám něco na starost, a právě teď mám jako radní ve své gesci osoby se zdravotním postižením, seniory a místní Agendu 21, tak určitě nejsem z těch, kteří pasivně čekají, až je někdo osloví. Mne zdravotnictví a sociální oblast hodně baví a zajímá a ráda

pozoruji různé kraje. Když se dozvím o něčem zajímavém, říkám si, proč to neaplikovat u nás, ať už v rámci Prahy 13 či v celé Praze. Myslím ale, že je to o vnitřním nastavení každého člověka. Mám to štěstí, že si s kolegy z hnutí vyměňujeme příklady dobré praxe, a tak si myslím, by to mělo fungovat všude. Stěžejní je výměna zkušeností, kulaté stoly, diskuse, to považuji za nesmírně důležité. Osobně si myslím, že pomáhat je přirozené a mělo by to tak mezi lidmi být. A nejen třeba v rámci rodiny, ale například i v sousedství.

Setkala jste se někdy s nepochopením ze strany dalších institucí?

Co se týče institucí, mám zřejmě štěstí. Pokud se jedná o neziskovky či úřady zabývající se těmito tématy, setkávám se vesměs s pozitivními ohlasy. Samozřejmě jsou nějaké výjimky, ale i to je o nátuře člověka, jak se k tomu postaví a jestli mu bude stačit, že ho v prvních dveřích odmítli. Věnuji se mnoha projektům a vše se v čase vyvíjí.

Často upozorňujete i na problematiku bezbariérovosti.

Jsem nadšený turista, všímám si i v dalších krajích, jak jsou na tom s bezbariérovostí, a hledám inspiraci. A není to jen o bezbariérovosti v prostoru, způsobů pojetí bezbariérovosti je celá řada, například v oblasti komunikace. Já opravu bezbariérovost nevnímám jako schody, vnímám to hodně široce. Samozřejmě každá mince má dvě strany, a proto vnímám i otázky etické a historické. Pokud budeme unifikovat pražská zákoutí, budou sice bezbariérová, ale zůstanou ještě pražská? Samozřejmě město, které stavíte na zelné louce, nabízí jiné možnosti. A není to jen o stavebních úpravách, dalším tématem je například dopravní značení umístěné v chodnících. Určitě může omezovat maminky s kočárky, vozíčkáře nebo lidi s chodítkem, s berlemi, na druhé straně je ale otázka, kam to značení vlastně dát. Zřejmě to není nejzásadnější téma, ale někde se začít musí.

Jakým aktivitám se věnujete v rámci Prahy 13?

Na Praze 13 organizujeme řadu osvětových, preventivních akcí, projektů ze sociální oblasti. Máme nad nimi společnou záštitu s panem starostou Davidem Vodrážkou, který je garantem sociální oblasti na Praze 13 a zároveň člověkem, který mě v mých myšlenkách, plánech a při realizaci podporuje a často i fyzicky pomáhá, za což jsem velice vděčná.

S panem starostou se snažíme co nejlépe občany informovat. Oba jsme garanty Virtuálního klubu senior a Virtuálního klubu rodina, které jsem vymyslela, sdružují informace na jedno místo. Sice vydáváme časopis STOP, máme svoji televizi TV 13, máme internetové stránky, FB stránky, ale přece jen těch zpráv je hodně. Členové Virtuálního klubu dostávají informace o aktuálních tématech do svého e-mailu. Nejde jen o volnočasové aktivity, ale také o důležité změny v bezbariérové dopravě či preventivní akce a benefity, jako jsou například plavanky, dotované cvičení pro těhotné a podobně. Pořádala jsem také zajímavé exkurze. Na Praze 13 žije hodně cizinců, a proto pořádáme akce pomáhající k jejich integraci. Je to opět o tom sousedství.

Aktivít je celá řada, například provozujeme 13 klubů pro seniory, organizujeme besedy pro neformální pečující, Dny zdraví, Dny ústního zdraví, spolupracujeme na projektu Respektuj 18! zaměřeném na zneužívání alkoholu dětmi. Dále realizujeme projekty s Vězeňskou službou ČR, společně s městskou policií motivujeme seniory k bezpečnostnímu vzdělávání. Každý týden osobně vydávám potravinovou pomoc potřebným z řad lidí se zdravotním postižením, rodičů samoživitelů či seniorů. Vydávám Euroklíč, Průkaz stomika či Seniorskou obálku. Má kancelář je od roku 2018 zároveň tzv. Senior Point.

V neposlední řadě jsem hrdá na podepsání Memoranda s NRZP v loňském roce.

Zmínila jste Senior point a Seniorskou obálku, o co se jedná?

V rámci provozu Senior pointu jsem v daných dnech a hodinách k dispozici pro veřejnost, kdy poskytuji informace ze zdravotní a sociální oblasti. Oba dva obory jsem studovala. Mám u sebe formuláře pro Úřad práce a dokážu pomoci

Žijete za nejdůležitější v této oblasti?

I zde je velmi důležitá informovanost. Přírozenou povinností každého městského úřadu by mělo být informování občanů. Někdo ani neví, že je příspěvek na bydlení, že se vyřizuje na Úřadu práce. A právě třeba příspěvek na bydlení bude jistě pružně reagovat na aktuální situaci. Pracovníci úřadů by měli být v tomto ohledu empatičtí a s žadateli jejich situaci i prokonzultovat. Člověk, který ví, že na energie nemá, by mohl

Co je to Seniorská obálka?

- je určená především seniorům, kteří žijí osamoceně ve svém domově
- může výrazně pomoci v případě ohrožení na zdraví či na životě
- karta, ve které jsou důležité údaje o zdravotním stavu osoby
- karta se umísťuje na viditelné místo na vnitřní stranu vchodových dveří nebo na dveře lednice
- záchranná služba, hasiči a policie jsou o kartě informováni a budou ji hledat vždy na těchto místech
- funguje na principu I.C.E. neboli „In Case of Emergency“, což znamená „Pro naléhavou pomoc“

(zdroj: praha13.cz)

s jejich vyplňováním. Záleží také na aktuální situaci. Například jsem vysvětlovala postup objednávání na testování či očkování, vydávala ústenky, respirátory, dezinfekci, rukavice. Pomáhám i s registrací do Bezba dopravy, stahovat aplikace Záchranka, Euroklíč, WC kompas a podobně.

Seniorskou obálku na Praze 13 od roku 2019 osobně distribuji seniorům, osobám se zdravotním postižením, rodičům samoživitelům a cizincům. Inspirovala jsem se v Jihomoravském kraji, kde vznikla z popudu hasičů a záchranářů s cílem zlepšení přednemocniční péče. Je to pojistka, která klidně může zachránit život a v neposlední řadě zdravotnickému personálu ulehčí komunikaci s rodinou.

Lidé v poslední době řeší především nebývalé zdražování energií. Co pova-

jako první zavolat na bezplatnou linku Úřadu práce. Třeba přijdou na to, že jsou ještě další dávky, které nevyužívá a mohl by. To bývá často problém lidí se zdravotním postižením, že třeba mají příspěvek na péči, ale nepožádají si o průkaz osoby se zdravotním postižením a tím pádem například nemají nárok na příspěvek na mobilitu a nemají přenosný parkovací průkaz. Tak je dobré jim poradit a rovnou předat formuláře. A tím ušetří například na tu péči. Často za mnou přijde někdo jen s tím, že mu nestačí příspěvek na péči. Je potřeba vždy rozebrat, proč tomu tak je, a hledat cesty. Dále existují sociální odbory, neziskové organizace, jsem příznivcem toho, když se poskládá pomoc jako puzzle. Je lepší zkusit to na více místech než čekat, že se někdo postará. Minimum, které by měl každý na úřadu dostat, je informace, kde mu třeba pomohou lépe. ■

PŘEDSTAVENÍ ČINNOSTI PORADNY NRZP ČR

Bytová a občanskoprávní problematika, dávky a příspěvky, dluhové poradenství nebo kompenzační pomůcky jsou oblasti, jimž se loni nejčastěji věnovali pracovníci Poradny NRZP ČR při zodpovídání dotazů. Poradna poskytuje bezplatné odborné sociální a sociálně právní poradenství dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, pro osoby se zdravotním postižením a seniory. Obrátit se na ni mohou rodiče, rodinní příslušníci a pečující osoby či opatrovníci osob s omezenou svéprávností, opatrovníci a podpůrci osob s narušenou schopností právně jednat.

V současné době se pracoviště Poradny NRZP ČR nachází v Praze, Brně, Pardubicích, Ostravě, Olomouci, Plzni, Českých Budějovicích, Liberci a Otrokovcích. Každá poradna má úřední hodiny, nicméně po předchozí telefonické

domluvě je možné poradnu navštívit i mimo tyto úřední hodiny. Informace o provozu naleznete také na webových stránkách <https://nrzp.cz/poradna/>.

Na poradnu se klienti mohou obracet v otázkách nemocenského a zdravotního pojištění, důchodu a důchodového pojištění, příspěvků na péči, dávek státní sociální podpory, dávek pomoci v hmotné nouzi, průkazů pro osoby se zdravotním postižením. Poradna nabízí konzultace při výběru kompenzačních pomůcek, vhodné sociální služby a ke smlouvě o poskytování sociální služby.

Velmi často se na poradnu obracejí také klienti při řešení otázek ve věci občanského práva včetně rodinného a pracovního práva ve vztahu k osobám se zdravotním postižením, dluhového poradenství, paliativní péče, omezení

svéprávnosti, odstraňování architektonických bariér, problematiky bydlení pro OZP, ale také v oblasti vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami.

Poradna NRZP ČR poskytuje klientům pomoc a podporu při řešení jejich tíživé životní či sociální situace, podporuje je v jejich soběstačnosti a samostatnosti a pomáhá jim prosazovat jejich oprávněné zájmy tak, aby byli schopni nadále setrvat ve svém přirozeném prostředí a byli součástí společnosti.

Největší poradna v rámci sítě poraden je Poradna NRZP ČR v Praze. Sídli na adrese Partyzánská 1/7, Praha 7 v budově Pražské teplárenské ve 3. patře. Zde mohou klienti navštívit poradnu osobně, je vhodné se však předem objednat.

Klienti mohou kromě pomoci sociálních pracovníků využít také právní služby a poradenství v oblasti architektonických bariér. ■

PRÁVNÍK PETR SCHWEINER: LIDÉ S PORADNOU NRZP ČR NEJČASTĚJI ŘEŠÍ INVALIDNÍ DŮCHODY

JUDr. Petr Schweiner působí jako právník Poradny NRZP ČR již více než devět let. Za tu dobu pomohl obrovskému množství lidí, kteří se ocitli ve složité situaci. To je samo o sobě obdivuhodné, avšak o něco více i proto, že pan Schweiner je nevidomý. Panu doktorovi jsme položili několik rychlých dotazů týkajících se nejen Poradny NRZP ČR, ale také třeba goalballu.

Pane doktore, s jakými dotazy se v Poradně NRZP ČR setkáváte poslední dobou nejčastěji?

Za nejčastější téma, se kterým se na nás lidé obracejí, bych označil invalidní důchody. Konkrétně je to především změna stupně invalidity, případně nepřiznání invalidního důchodu. Dotazů je ale samozřejmě široká paleta.

Jaký je v těchto případech postup Poradny NRZP ČR?

Vždy se snažíme maximálně pomoci a ukázat všechny možné varianty následujícího postupu, včetně nějakého doporučení. Samotné rozhodnutí je však na tazateli. Pokud tazatelé potřebují pomoci s vypracováním dokumentů a podkladů, máme možnost upozornit

na důležité aspekty, případně zkontrolovat, zda daný dokument obsahuje patřičné náležitosti v rámci jakési předběžné konzultace.

Dokážete zhodnotit úspěšnost v případech podání odvolání či námitek proti rozhodnutí?

To je složité, protože velká část našich klientů nám samozřejmě finální výsledek nehlásí, nicméně o některých výsledcích víme a na základě těchto informací bych odhadoval, že úspěšnost začíná někde na 70%. Což je velmi slušné, ale jak jsem již říkal, vstupní data jsou omezená.

Co vnímáte jako nejproblematičtější část současné legislativy ve vztahu například k invalidním důchodům nebo k dávkám pro osoby se zdravotním postižením?

Bohužel nejspíš neřeknu nic převratného, ale já osobně bych za nejproblematičtější část označil to, že legislativa se v některých oblastech velmi často

mění, skoro bych řekl, že překotně, a bohužel její kvalita je často nedostačující. Zároveň je tady i druhý extrém, jako například vyhláška 359/2009 Sb., podle níž se určuje stupeň invalidity, která nebyla za dobu třinácti let novelizována takřka vůbec. A vzhledem k tomu, že tato vyhláška úzce souvisí s vývojem medicíny, je to velký problém, protože poznatky medicíny této vyhlášce poměrně zásadně unikají.

Pane doktore, víme, že se ve volném čase věnujete sportu, můžete nám říci více?

Tím sportem, který se snažím provozovat, je goalball. Je to míčová hra přizpůsobená osobám se zrakovým postižením. Na hřišti o rozměrech 9x18 metrů jsou dvě branky, u každé z nich je jedno družstvo, které se snaží dostat míč do branky svého soupeře. Míč je ozvučen rolničkami a pohybem po zemi řekněme zvoní a bránící družstvo se jej snaží zachytit a brání tomu, aby se dostal do brány. Je to sport podobný házené. ■

- šikmé schodiškové plošiny
- vertikální plošiny
- schodiškové sedačky
- stropní zvedací systémy
- schodolezy
- nájezdové rampy
- bazénové zvedáky

Největší český výrobce
schodiškových plošin

ALTECH LETOS SLAVÍ 30 LET

ALTECH

POMÁHÁME LIDEM
PŘEKONÁVAT BARIÉRY

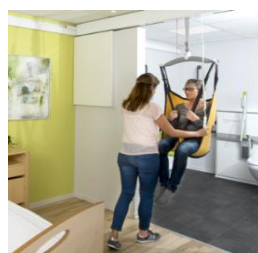
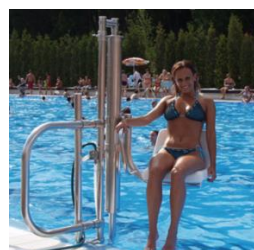
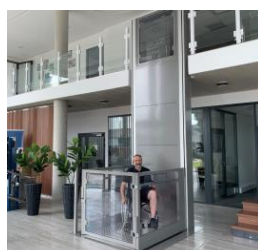
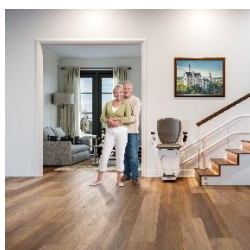

ALTECH - PRO SPOKOJENÝ ŽIVOT BEZ BARIÉR - protože každý člověk bez rozdílu si zaslouží důstojný a komfortní život. A pokud jenom trochu dokážeme zlepšit kvalitu života lidí, kterým osud nebyl nakloněn, je to pro nás ta opravdová satisfakce

ALTECH, největší český výrobce kompenzačních zařízení s 30-letou tradicí výroby z Moravy, nabízí kvalitní a pokrokové řešení pro překonávání bariér jak v soukromém, tak komerčním sektoru. Široká škála produktů vysokého dílenského zpracování zahrnuje výrobu šikmých zvedacích schodišťových plošin, svislých zdvihacích schodišťových plošin – tzv. domácích výtahů, schodišťových sedaček pro hůře chodící a seniory, nájezdových ramp, bazénových zvedáků a stejně tak dovoz a prodej schodolezů a stropních zvedacích systémů od špičkových světových výrobců.

Na naše zařízení můžete od státu získat příspěvek minimálně 90% z celkové ceny. Pro více informací pište nebo volejte linku zdarma 800 303 304 ! Za konzultaci ani cenovou nabídku u nás samozřejmě nic neplatíte.

DOMLUVTE SI NÁVŠTĚVU V NOVĚ OTEVŘENÉM PŘEDVÁDĚCÍM CENTRU V UHERSKÉM HRADIŠTI JEŠTĚ DNES ! **VOLEJTE ZDARMA 800 303 304**

- Největší český výrobce s tradicí
- Prohlídka a cenová nabídka zdarma
- Rychlá realizace v rámci celé ČR
- Individuální řešení na míru
- Vysoká kvalita a bezpečnost
- Prodloužená záruka min. 36 měsíců
- Export do celého světa

ALTECH, spol. s r. o.
Průmyslová 1146
686 01 Uherské Hradiště

Tel : 572 420 515
Fax : 572 420 590
Email: altech@altech.cz

www.altech.cz

VOLEJTE ZDARMA
 800 303 304

OKÉNKO DO PORADEN NRZP ČR

Invalidní důchod

Invalidní důchod upravuje zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění. Je to dávka poskytovaná státem z českého důchodového pojištění za předpokladu splnění dvou zákonem daných podmínek. První z nich je zjištění invalidity. Jedná se o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, kdy nastal pokles pracovní schopnosti nejméně o 35%. Procento poklesu pracovní schopnosti posuzuje lékař Okresní správy sociálního zabezpečení (OSSZ) na základě doložených lékařských zpráv v souladu s přílohou k vyhlášce č. 359 / 2009 Sb., o posuzování invalidity. Podle míry poklesu pracovní schopnosti a zjištěného stupně invalidity se rozlišuje invalidní důchod v prvním, druhém a třetím stupni. Druhou stanovenou podmínkou pro získání výplaty invalidního důchodu je potřebná doba pojištění dle § 40 zákona o důchodovém pojištění. Do doby pojištění se započítává i tzv. doba dopočtená

a rovněž doba náhradní. Výše invalidního důchodu se skládá ze dvou složek, a to ze základní výměry a z procentní výměry. Výše základní výměry v roce 2022 činí 3900 Kč měsíčně. Výše procentní výměry závisí na délce doby pojištění, na příjmech dosahovaných před zjištěním invalidity a na stupni invalidity. Žádost podává sám občan na Okresní správě sociálního zabezpečení. Žádost s žadatelem sepíše pracovník oddělení důchodového pojištění. Zákonná lhůta pro vyřízení žádosti je 90 dní. O přiznání nároku bude ČSSZ informovat žadatele písemně. Pokud s vydaným rozhodnutím nesouhlasí, je možné využít opravného prostředku a do 30 dnů od doručení rozhodnutí podat námitky. O námitkovém řízení rozhodne ČSSZ do 60 dnů. V případě nesouhlasu s rozhodnutím námitkového řízení může žadatel podat u příslušného soudu správní žalobu.

Do poradny se dovolala klientka: *Mám syna s mentálním postižením, kterému bude 18 let. Má nárok na invalidní důchod z mládí?*

Invalidní důchod z mládí upravuje § 42 odst. 1 a 2 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění. Jedná se o označení invalidního důchodu III. stupně, který je přiznáván od 18 let věku osobám, které mají trvalý pobyt na území České republiky a které nebyly účastny potřebné doby pojištění. Potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod z mládí je upravena § 40 výše zmíněného zákona. Za splněnou dobu pojištění se považuje mimo jiné studium na střední škole po dosažení ukončeného povinného vzdělávání před dovršením 18 let věku. Zda zdravotní stav odpovídá invaliditě III. stupně, upravuje vyhláška č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity, která stanovuje procentní míru poklesu pracovní schopnosti. Výše in-

validního důchodu z mládeže je dle § 42 odst. 2 měsíčně 45 % výpočtového základu. Pro účely stanovení výpočtového základu se za osobní vyměřovací základ považuje všeobecný vyměřovací základ, který o dva roky předchází roku přiznání invalidního důchodu, vynásobený přepočítacím koeficientem (§ 17 odst. 4) pro úpravu tohoto všeobecného vyměřovacího základu. Pro výši základní výměry tohoto důchodu platí § 41 odst. 1 obdobně. Žádost o invalidní důchod s žadatelem sepisují pracovníci OSSZ podle místa trvalého bydliště (v Praze PSSZ). Pokud žadatel není s výsledkem řízení spokojen, může podat námitky ve lhůtě 30 dnů od data převzetí doručení.

Na poradnu se telefonicky obrátila klientka s dotazem k exekucím srážek z invalidního důchodu:

Je mi 54 let a jsem invalidní ve 3. stupni. Pobírám důchod 10.500 Kč a příspěvek na péči 3. stupně ve výši 12.800 Kč. V minulosti jsem se dostala do finančních problémů, které jsem řešila několika půjčkami. O jedné půjčce již rozhodl soud. Obávám se, že na mě bude nařízena exekuce. Chtěla bych se zeptat, jaká částka mi

bude strhávána z důchodu, zda mi bude exekutor strhávat i z příspěvku na péči a zda mi může exekutor zabavit věci.

Výkonu rozhodnutí nepodléhají peněžité dávky sociální péče a tedy ani příspěvek na péči. Tento příspěvek je určen na úhradu péče a není možné z něj nic exekučně strhávat. Invalidní důchod se považuje za příjem, ze kterého lze exekuci srážet. Výpočet je poměrně složitý a záleží na tom, zda jsou pohledávky přednostní či nepřednostní nebo zda máte k nějaké osobě vyživovací povinnost. Základní nezabavitelné minimum je stanoveno jako $\frac{3}{4}$ součtu částky životního minima jednotlivce a částky normativních nákladů na bydlení. V roce 2022 činí nezabavitelné minimum jednotlivce 8006 Kč. Částka se zvyšuje za manžela nebo vyživované dítě o 2669 Kč. Od výše důchodu se odečte částka nezabavitelného minima, která se následně vydělí 3, přičemž jedna třetina připadá na nepřednostní pohledávky, druhá třetina na přednostní a třetí třetina připadá vždy dlužníkovi. Ve vašem případě, pokud tedy nemáte žádnou vyživovanou osobu, by byla srážka na nepřednostní pohledávku (dluh u ban-

kovní společnosti) vypočítána takto: $10\,500 - 8\,006 = 2\,494 / 3 = 831$. Na nepřednostní pohledávky bude stržena jen tato $1/3$, tedy vaše srážka bude ve výši 831 Kč a vaše nezabavitelná částka bude 9669 Kč. Pokud byste však byla vdaná nebo máte vyživovací povinnost, pak by vaše nezabavitelná částka přesahovala výši důchodu, a tedy by z něj nemohlo být strháváno nic. Dále je třeba upozornit na to, že pokud je vám důchod vyplácen na účet, hrozí jeho zablokování exekutorem. V případě výplaty důchodu složenkou k takovéto blokaci nedochází. O výplatu složenkou lze písemně požádat ČSSZ. V případě zablokování účtu můžete u banky ihned jednorázově vybrat trojnásobek životního minima (11 580 Kč). O tom vás exekutor poučí v exekucním příkazu. Od 1. 6. 2021 si také můžete požádat o zřízení tzv. „chráněného účtu“. Co se týče zabavení věcí exekutorem v domácnosti dlužníka, pak zde nově od 1. 1. 2022 pro invalidy ve 2. a 3. stupni platí, že vám exekutor bude moci zabavit jen věci, „jejichž počet nebo hodnota neodpovídá obvyklým majetkovým poměrům“, tedy jen věci, které lidé běžně doma nemají. ■

NAUČTE SE ZPRACOVÁVAT LÉČIVÉ BYLINKY – 4. část

Milí čtenáři, možná zjistíte, že zpracování bylinek je mnohem snadnější, než si myslíte. To platí také pro domácí vína, piva a další kvašené a fermentované nápoje.

Naši předkové velmi často používali v léčbě bylinná vína. Víno bylo považováno za dobrý nosič léčivých látek. Horké vinné nápoje díky teplotě a obsahu alkoholu měly razantní a rychlý léčivý účinek.

Léčivé víno připravené za studena:

Bylinky se zastudena macerují v kvalitním suchém či polosuchém víně v poměru 1:10. Lahev uzavřeme, necháme stát v temnu a protřepáváme. Po 10 dnech scedíme a slijeme. Víno se uchovává v chladu a temnu. V plné

lahvi je upotřebitelnost macerátu min. 3 měsíce, otevřená lahev se musí spotřebovat do 3 týdnů. Obvyklé dávkování je 1 lžice nebo 0,5 dl 2-3x denně. Obvyklá doba podávání je 30 dnů, mohou se podávat i dlouhodoběji.

Vinný odvar a nálev:

Účinné látky se tímto způsobem přípravy velmi dobře vstřebávají a mají rychlý účinek. Postup přípravy je stejný jako u vodních nálevů a odvarů, včetně poměru vína a drogy. Na rozdíl od vodních přípravků se vína pijí chladná.

Svařené víno se připravuje tak, že se v něm povaří koření nebo bylinky. Na skleničku vína se dává asi jedna zarovnaná kávová lžička sušených

bylin. Toto víno je určeno k okamžité spotřebě.

Kvašené nápoje:

Stejně tak se od nepaměti připravovaly nejrůznější kvašené nápoje, medoviny a květová vína. Všechny tyto nápoje jsou nejen chutné, ale i léčivé. Tyto výrobky si uchovávají vůni, chuť i léčivé účinky rostlin a věřím, že právě kvašením se léčivost ještě umocňuje.

BYLINKOVÉ VÍNO PŘIPRAVENÉ MACERACÍ

Potřebujeme:

1 l suchého bílého vína, hrst sušených bylinek nebo 2 hrsti čerstvých bylinek (např. meduňka, dobromysl, heřmánek, rozmarýn, růže, kakost, rozmarýn, yzop, jetel, řebříček), 3 lžíce medu nebo hnědého cukru.

Postup:

Bylinky vložíme do skleněné nádoby, zalijeme vínem a necháme při pokojové teplotě na tmavém místě macerovat cca 2 týdny. Každý den protřepáváme. Přecedíme, můžeme dochutit medem nebo cukrem a vanilkou. Uchováваме v lednici. Popijíme jako lék v množství 0,5 dcl.

RECEPTY

KVĚTOVÉ VÍNO PŘIPRAVENÉ KVAŠENÍM

Potřebujeme:

1 litr květů, 1,5 kg cukru, 2 citrony, 2 pomeranče, 4 dkg droždí.

Nebojte se experimentovat a kromě oblíbených pampeliškových a bezových květů vyzkoušejte další rostliny a jejich směsi (např. denivka, růže, lípa).

Postup:

Květy spaříme ve 2 1/2 l vroucí vody a necháme vylouhovat 24 hod. Potom přecedíme a výluh nalijeme do 5l demižonu nebo lahve. Svaříme 2 l vody a 1 1/2 kg cukru, vychladíme a nalijeme na květový výluh. Potom 2 citrony a 2 pomeranče oloupeme a nakrájíme, přidáme do výluhu a vložíme droždí. Láhev nebo demižon přetáhneme celofánem a jehlou uděláme do celofánu vpichy. Na okně necháme asi 6 týdnů - až pomeranče a citrony klesnou ke dnu. Vyvaříme korkové špunty a hadičku, vypaříme lahve. Poté hadičkou opatrně stáčíme do lahví tak, aby kal zůstal na dně. Množství v receptu je na 4 lahve o obsahu 0,7 l. Necháme v chladu odležet minimálně 3 měsíce, ale čím déle, tím lépe.

KVAŠENÁ BYLINNÁ LIMONÁDA

Potřebujeme:

3 litry převařené zchladlé vody, maličký kousek droždí, 150 g hnědého cukru, 1 bio citron, 2 hrsti květů či listů.

Postup:

Můžeme použít jen jeden druh květů nebo je libovolně smíchat. Do limonád se hodí všechny jedlé květy - například květy růží, denivky, kopretin, jetelu, slézu, bezu, šalvěje či lípy. Může se použít nať máty, meduňky, čechřice či mateřídoušky. Ve velké zavařovací sklenici rozpustíme ve vlažné vodě cukr a droždí. Citron rozkrájíme na malé kousky a spolu s květy či listy přidáme do sklenice. Lehce přiklopíme víčkem nebo přikryjeme proděravělou fólií tak, aby mohl unikat vzduch. Sklenici necháme 1-2 dny stát na teplém místě. Občas zamícháme. Pak přes husté síto nebo vyvařenou utěrku obsah scedíme a dáme do chladu. Vynikající je ihned, během pár dní se v něm vytvoří i trochu alkoholu, takže nám vznikne lehce perlivý osvěžující alkoholický nápoj.

Milí čtenáři, přeji Vám rozkvetlé jaro, hodně sluníčka, energie a optimismu.

Další recepty, články a informace najdete na www.nasezelenalouka.cz. ■

SYMBOLICKÉ OCENĚNÍ ZA CHVÁLYHODNÉ POČÍNÁNÍ

V roce 2003 vyhlásila Národní rada osob se zdravotním postižením poprvé cenu MOSTY pro instituce veřejné správy, nestátní subjekty i jednotlivce jako výraz poděkování za jejich mimořádné

aktivity ve prospěch jmenované velké skupiny našich spoluobčanů.

Za dosavadních osmnáct let existence ceny, umělecky ztvárněného

glazovaného keramického mostu z lidských rukou od akademické sochařky Jitky Wernerové, se do několika stovek nominací dostaly činy z mnoha oblastí lidského konání se společným

jmenovatelem: výrazný příspěvek ke zlepšování postavení osob se zdravotním postižením ve společnosti. Na slavnostním vyhlášení výsledků vítězové dostávají navíc i pamětní diplom, který vytvořil akademický malíř Otakar Tragan.

Tajenky křížovky uvádějí dva návrhy, kterým se nepodařilo v rámci náročného dvoukolového posuzování „postoupit“ mezi vítěze. Přesto si – spolu se všemi ostatními – zasluhují poděkování. Ve 3. ročníku byl na zvláštní cenu nominován také tehdejší student designu Jaroslav Větvíčka za... (1. tajenka) pro osoby s těžkým zdravotním postižením, které pojmenoval Variopleg. V roce 2014 lidé nominovali v kategorii osobnost hnutí osob se zdravotním postižením za celoživotní aktivní a vytrvalou práci Otu Pačesovou, zakladatelku Klubu přátel... (2. tajenka) hole. ■

Vodorovně: **A.** Německy „co“; vrchní ovčák; 1000 kilogramů. – **B.** Mužské jméno; zařízení pro přenos hovorů. – **C.** Africký veletok; sídlo v Chorvatsku; číslovka. – **D.** Předložka; povrchový důl; iniciály básníka Nezvala; evropský poloostrov. – **E.** Stát na Apeninském poloostrově; nejstarší obyvatel Boiótie; asijská délková a váhová jednotka. – **F.** Muž; hvězda v souhvězdí Labutě; iluze. – **G.** Římská 50 (foneticky); král zvířat; opuchnouti (řidčeji). – **H.** Asijský sudokopytník; značka kosmetiky; anglicky „starý“; slovenské zvrtné zájmeno. – **I.** Trknutí; zhltnout; zkratka umělecké vysoké školy. – **J.** Prostředek k pevnému spojení povrchů různých materiálů; nadávat. – **K.** Biblická postava; užitková rostlina; ozvěna.

Svisle: **1.** Metropole kanadské provincie Manitoba; prkenný strop. – **2.** Značka nákladních aut; litinový plát; aromatický uhlovodík. – **3.** Lékopisné označení soli; velké pole; primitivní zbraň; přátelský pozdrav. – **4.** SPZ Benešova; dno bývalého mělkého moře; vzorec nitridu křemíku. – **5.** Část molekuly; v esperantu „někde“; potulka. – **6.** 2. tajenka. – **7.** Ženské jméno; jméno spisovatele McBaina; zámek v okrese Beroun. – **8.** Letmý dotek míče; hlídač podzemních skladů; pojem duše u starých Egypťanů. – **9.** Citoslovce úlevy; srnec; barel; spojka. – **10.** Grafické značky tónů; část úst; projev veselosti. – **11.** Souhlas; 1. tajenka.

Pomůcka: Deneb, gaur, kobolt, Osov, was. (mk)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
A											
B											
C											
D											
E											
F											
G											
H											
I											
J											
K											

Řešení: 1. tajenka - červenobilé, 2. tajenka - miniauto

Chcete zdarma dostávat časopis mosty

přímo do poštovní schránky?

Nabídka platí pro osoby se zdravotním postižením, jejich rodinné příslušníky a organizace osob se zdravotním postižením a je platná pro rok 2022.

1 Napište na adresu NRZP ČR, Partyzánská 7, 170 00 Praha 7 nebo na e-mail nrzpccr@nrzp.cz.

2 Ve své objednávce uveďte kontaktní adresu, na kterou ho chcete posílat, a souhlas s jeho zasláním.

3 Časopis vychází pětkrát ročně, bude Vám zaslán zdarma prostřednictvím České pošty, s.p.

Osobní údaje, poskytnuté pro účely zaslání časopisu MOSTY, zpracovává Národní rada osob se zdravotním postižením ČR, z.s. (dále jen „NRZP ČR“), v souladu s obecným nařízením o ochraně osobních údajů^[1] a uchovává je pouze po nezbytně nutnou dobu podle zvláštního právního předpisu. Osobní údaje nejsou dále předávány s výjimkou České pošty, s. p., která časopis na základě uzavřené smlouvy rozesílá. Odběratel časopisu má právo požadovat informaci, jaké osobní údaje Správce (NRZP ČR) zpracovává, právo požadovat po Správci vysvětlení ohledně zpracování osobních údajů, právo vyžádat si u Správce přístup k osobním údajům, jejich opravu, omezení zpracování nebo výmaz, jakož i právo na vznesení námítky proti zpracování a právo podání stížnosti u dozorového úřadu.

^[1] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů).

mosty Časopis pro integraci

1. číslo 2022 | 23. ročník
vychází 4.3. 2022

YDAVATEL

**NÁRODNÍ RADA OSOB SE ZDRAVOTNÍM
POSTIŽENÍM ČESKÉ REPUBLIKY, z. s.**

Partyzánská 1/7, 170 00 Praha 7
tel.: +420 266 753 421
e-mail: nrzpccr@nrzp.cz
web: www.nrzp.cz
IČ 70856478

 www.facebook.com/NRZPCR

PARTNER ČASOPISU

 MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Časopis MOSTY 1/2022 vznikl za podpory
Ministerstva zdravotnictví.

REDAKCE ČASOPISU:

Mgr. RADKA SVATOŠOVÁ r.svatosova@nrzp.cz
Mgr. JAN KHOLL kholl@seznam.cz

REDAKČNÍ RADA:

Mgr. RADKA SVATOŠOVÁ r.svatosova@nrzp.cz
Mgr. PAVEL HRÍBEK p.hribek@nrzp.cz
IVANA JULÍNKOVÁ i.julinkova@nrzp.cz
Mgr. VÁCLAV KRÁSA v.krasa@nrzp.cz
Mgr. SABRINA PLISKOVÁ sabrin.pliskova@gmail.com
JUDr. ZDENĚK ŽIŽKA z.zizka@nrzp.cz

TISK:

fronte, s. r. o., Sezemice

GRAFICKÁ ÚPRAVA:

Jakub Šenkýř

Vydávání povoleno Ministerstvem kultury ČR, zapsáno do evidence periodického tisku
pod číslem MK ČR E 13338. Vydáváno za finanční podpory Ministerstva zdravotnictví.
ISSN 1805-9562

NEPRODEJNÉ

Zveřejněné názory nemusejí být v souladu s míněním redakce, ručí za ně autoři článků.
Příští číslo vyjde v dubnu 2022.

UMĚLCI MALUJÍCÍ ÚSTY A NOHAMA

„Ne ruka, to duše maluje...“

Velikonoční obtisky a košilky + jarní a velikonoční přání

Polštář

Dárkový set

Chcete udělat dobrý skutek a zároveň potěšit sebe či své blízké? Navštivte webové stránky
www.umun.cz

NAKLADATELSTVÍ UMÚN s.r.o. | NAD ŠKOLOU 1289 | 463 11 LIBEREC 30
TELEFON: +420 485 161 712 (8:30-12:00, 12:30-16:00 hod.) | **E-MAIL:** umun@umun.cz

TŘÍDĚNÍM ELEKTRA POMÁHÁTE DVAKRÁT

- ✓ Šetříte životní prostředí a přírodní zdroje
- ✓ Pomáháte zdravotně postiženým

Václav Krása,
předseda NRZP ČR